

Miskolc

Javaslat

Miskolc város kulturális stratégiájára

**Készítette: Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
Kulturális és Vendégforgalmi Osztály**

2004. szeptember

Miskolc város kulturális stratégiájának összeállításában közreműködtek:

Fedor Vilmos		alpolgármester
Ádám Ibolya	Kulturális és Vendégforgalmi Osztály	osztályvezető
Nébliné Babik Katalin	Kulturális és Vendégforgalmi Osztály	csoportvezető
Bay Judit	Kulturális és Vendégforgalmi Osztály	csoportvezető
Németh Éva	Kulturális és Vendégforgalmi Osztály	kulturális referens
Benedek Piroska	Kulturális és Vendégforgalmi Osztály	kulturális referens
Borkúti László	Kulturális és Sport Bizottság	alelnök
Dr. Dobrik István	Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum	igazgató
Halasi Imre	Miskolci Nemzeti Színház	igazgató
Bátor Tamás	Miskolci Operafesztivál Kht.	igazgató
M. Németh Erzsébet	Miskolci Csodamalom Bábszínház	igazgató
Sír László	Miskolci Szimfonikus Zenekar	igazgató
Kovácsné Ládi Katalin	Ady Endre Művelődési Ház	igazgató
Dr. Kis Józsefné	Miskolci Városi Könyvtár	igazgató
Dr. Utry Attila	Rónai Művelődési Központ	igazgató

TARTALOMJEGYZÉK

I. A stratégia célja, feladatai

II. Helyzetelemzés

1. Közművelődési feladatellátás

- 1.1. Önkormányzati fenntartású közművelődési intézmények
- 1.2. Területi Művelődési Intézmények Egyesülete (TEMI) miskolci intézményei egyesületei
- 1.3. Közművelődési megállapodás keretében működő intézmények

2. Közgyűjtemények

- 2.1. Miskolci Városi Könyvtár
- 2.2. Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum

3. Művészeti intézmények

- 3.1. Miskolci Nemzeti Színház
- 3.2. Miskolci Csodamalom Bábszínház
- 3.3. Miskolci Szimfonikus Zenekar

4. Megyei és egyéb fenntartású intézmények

5. A Művészeti élet területei

- 5.1. Zeneművészet
- 5.2. Miskolc képzőművészete
- 5.3. Táncművészet
- 5.4. Népművészet
- 5.5. Irodalom, könyvkiadás
- 5.6. Filmművészet

6. Kultúraközvetítést segítő egyéb szervezetek

- 6.1. Tudományos élet intézményei
- 6.2. Egyházak
- 6.3. Civil szervezetek
- 6.4. Kulturális vállalkozások
- 6.5. Miskolc Városi Vadaspark
- 6.6. Média

7. A kulturális terület finanszírozási rendszere

III. Miskolc város kulturális életének Swot-analízise

IV. Stratégiai célkitűzések

1. *Stratégiai célkitűzésekből adódó feladatok*

2. *Stratégiai célkitűzések, feladatok megvalósítása*

- 2.1. Imázsváltás, kulturális marketing, PR
- 2.2. A város értékeinek feltárása, megismertetése, közzététele
- 2.3. Kulturális intézmények, rendezvények környezete, infrastrukturális feltételeinek korszerűsítése
- 2.4. A kulturális terület finanszírozásának biztosítása
- 2.5. A kultúráközvetítés korszerűsítése
- 2.6. Közösségi kulturális kezdeményezések támogatása
- 2.7. Esélyegyenlőség megteremtése
- 2.8. Kistérségi és regionális szemlélet érvényesítése

V. Összegzés

I. A stratégia célja, feladata

„A kultúra”

Az UNESCO, az ENSZ kulturális szervezetének meghatározása

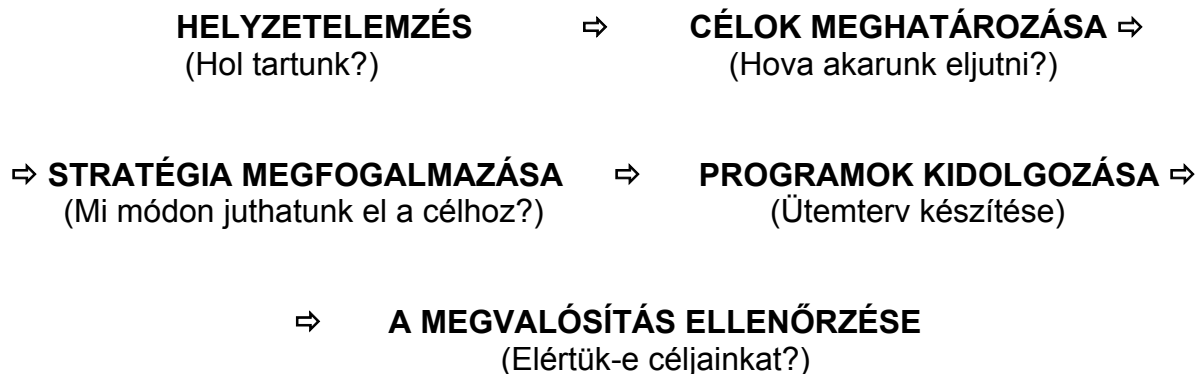
„A kultúrát a legtágabb értelemben ma úgy foghatjuk fel, mint egy társadalom, vagy egy társadalmi csoport szellemi és anyagi, értelmi és érzelmi megkülönböztető jegyeinek összességét. A művészeteken és bölcsészeten kívül magában foglalja az életmódot, az emberek alapvető jogait, az értékrendszereket, a hagyományokat és hitet. A kultúra teszi képessé az embert arra, hogy végiggondolja önmagát. Neki köszönhetjük, hogy sajátosan különböztetjük meg az értékeket és vagyunk képesek választani. Segítségével fejezi ki magát az ember és tudatosan önmaga számára, látja befejezetlenségét, kérdőjelezi meg saját alkotásait, keres fáradhatatlanul új értelmet a dolgoknak és hoz létre önmagát felül múló műveket.”

A kultúra a mindig alakuló ember viszonya a saját maga által teremtett és megformált világához. Ez magába foglalja a tárgyi világot, az emberi viszonyok rendjét, a társadalmat és politikát, a gazdaságot, a nyelvet, a vallást, a filozófiát, az erkölcsöt, a jogot, a tudományt, és a művészetet, minden emberi értéket, s a mindezeket előállító és közvetítő tevékenységeket.

Városunk gazdag kulturális értékekben, az értékeket teremtő és közvetítő intézményekben, ezért is tartja feladatának, hogy megalkossa második kulturális stratégiáját, azaz a helyi művelődéspolitikát kifejező, összegző dokumentumot.

A város kulturális stratégiája a létrehozott értékek megőrzésére törekszik, **feladatokat** fogalmaz meg a hiányosságok megszüntetésére és segíti az intézményrendszer működésének fejlesztését. A stratégia **ajánlásokat** fogalmaz meg a tartalmi és működési feltételek javításához, ugyanakkor **megoldást** kínál a közösségi és polgári kezdeményekésekben rejlő lehetőségek kibontakoztatásához is.

A kulturális stratégia tervezési folyamata

A kulturális stratégia alapvető célja a nemzeti és az európai értékek megőrzése. A megőrzésnél a szakszerű védelem és a restaurálás mellett az elérhetőség, a **megtalálás** elősegítése is egyre fontosabb, ide értve a digitális hozzáférés hazai és nemzetközi lehetőségeit is.

A stratégia elkészítését, társadalmi programját a következő 3 cél határozta meg:

- esélyteremtés
- érték és hagyományőrzés
- új értékek létrehozása.

A stratégia elkészítését indokolja:

- A 90-es évek társadalmi, gazdasági, politikai változásai új kihívások elé állította Miskolc kulturális intézményeit, a kulturális élet szereplőit.
- Az intézményi funkciók, tartalmi tevékenységek részben megszűntek vagy átalakultak (a Megyei Rónai Sándor Művelődési Központ, a Diósgyőri Vasas Oktatási és Művelődési Központ, a Bartók Béla Művelődési Háza, a Város Ifjúsági Parkja, a Városi Művelődési Központ), a technikai infrastrukturális lehetőségek csak szerény mértékben fejlődtek.
- A Miskolci Nemzeti Színház, a Miskolci Galéria, a Miskolci Városi Könyvtár felújítása, rekonstrukciója, korszerűsítése megtörtént. A közművelődési intézmények és a Miskolci Városi Könyvtár fiókkönyvtárai „lelakottakká” váltak, felújításra szorulnak. Új intézmény alapítására nem kerülhetett sor.
- A bányász, vasutas, vasas szakszervezetek házai, valamint a Rónai Művelődési Központ fenntartó nélkül maradtak és létbizonytalanságban működnek.
- „A kulturális javak védelméről, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről” szóló 1997. évi CXL. törvény melynek címe az időközben bekövetkezett módosítások eredményeként 2001. október 10-ei hatállyal A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről címre változott (továbbiakban: 1997. évi CXL. törvény) jelzi, hogy a válságkezelésből a közművelődési, közgyűjteményi intézményeknek utat kell találniuk a fejlesztés, a paradigmaváltás irányába.

Az 1997. évi CXL. törvényben biztosított lehetőségeket, valamint a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény szabályait figyelembe véve a stratégia a művészeti, közművelődési, közgyűjteményi szakmai kérdések legátfogóbb kulturális, politikai akaratát foglalja magába. A távlatos gondolkodás és a feladatellátás konkrét lehetőségeinek egységét kívánja megvalósítani az alábbiak szerint:

- A kulturális stratégia *nem* kezelhető elszigetelten más tervezési dokumentumtól, épp ellenkezőleg, más dokumentumok szerves részévé kell válnia, mivel az önkormányzati tevékenység sok területét érinti, mint pl.: városfejlesztési beruházások, városrendezési tervek és turizmusfejlesztési koncepció.
- Nélkülözhetetlen a kulturális intézmények fenntartásának, működtetésének reformja (alapítás, finanszírozás, továbbfejlesztés).
- Az új kulturális stratégia legfontosabb elvei, felvázolt, tervszerű, távlatos megállapításai kerüljenek be a módosított helyi közművelődési rendeletbe.
- A kulturális stratégia feddje le az 1997. évi CXL. törvényben érintett valamennyi területet, ideértve a művészetet is, legyen stabil: átlátható finanszírozás, fejlesztés, szakmai programok valamint rugalmas, az előre nem látható társadalmi, gazdasági igények, realitások tekintetében.
- A fejlesztésre, a távlatos gondolkodásra épülő megújított stratégiában a hangsúly kerüljön át az együttműködésre, a „társulások formában” való regionális – kistérségi – lokális gondolkodásra.

II. Helyzetelemzés

A város kulturális életének újrapozicionálása

A rendszerváltással Miskolc város helyzete alapvetően megváltozott.

- Míg korábban elsősorban a nehézipari fejlesztések hatására a város lakossága az országos átlagnál dinamikusabban nőtt – az 1970-es években tetőzött és legmagasabb 1988. június 1-jén volt (220.500 fő) – addig a 90-es évek elejétől a tendencia megfordult és elsősorban a nagy eltartó rendszerek részbeni vagy teljes megszűnése miatt jelentősen csökkent a város lélekszáma és megtartó ereje. Az anyag készítésének időszakában a város lakóinak száma kb. 180.000 fő.
- A jelenlegi lakosság döntő része már miskolci születésű, következésképp, Miskolc történetében – a II. világháborút követően – először van lehetőség a lokális tudat erősítésére, ezáltal létrehozható az a városi kohézió, amely az együvé tartozás, közös gyökerek és a közös értékek mentén szerveződik.
- Mindebből következik a vissza a jövőbe program, melynek tartalma elsősorban annak belátása, hogy a város jövője a múltjában keresendő. Ha tovább szűkítjük ezt a témakört, akkor könnyen felismerhető, hogy a város története rendkívül erősen kötődik a kultúrában is tapasztalható nemzeti progresszióhoz (magyar színjátszás, zenei élet, képzőművészet, irodalom).
- A miskolci kultúra legnagyobb mecénása, az évtizedekig jól működő helyi nagyipar összeomlott. Az általa finanszírozott szakszervezeti bázisú kulturális intézmények 1990 után súlyos válságba kerültek.
- Hiba volna ugyanakkor átlépni az elmúlt 60 esztendő, mert a város fejlesztése, az ipartelepítés, a munkahelyteremtés egyúttal a kulturális ágazat fejlődését is eredményezte a könyvtárhálózat a közgyűjtemények a közművelődési és a művészeti intézmények terén.
- Az elmúlt évtized az intézményhálózaton belüli átrendeződések, a tartalmi munkában történő változások időszaka volt a közművelődés területén. Fontos megjegyezni, hogy ez idő alatt Miskolcon nem szűntek meg kulturális intézmények, sőt több jelentős beruházás, felújítás valósult meg, így elsősorban a művészeti és közgyűjteményi területen javultak számottevően a működés feltételei.
- A leírtakból következik, hogy az újrapozicionálás a város hagyományos de elfeledett értékeinek megerősítése mellett azt is jelenti, hogy új értékei felé fordul és mindazt, ami sokszor egymástól függetlenül és elszigetelten működött, azt egy átfogó rendszerbe illeszti. Ez a rendszer természetesen befogadja azokat az új törekvéseket, amelyek hosszabb távon meghatározzák a város kulturális életének fejlődését.

A kultúra szereplői

A kultúra szereplőinek köre jelentősen átalakult az elmúlt másfél évtizedben; a hagyományos támogatói kör változott és változik, kiegészül a magánszektor szereplőivel.

Az új szereplők – érthető módon – nemcsak támogatói, hanem alakítói, befolyásolói is a város kulturális életének.

A szerveződő új közösségek, melyek alapja a városrészi kötődés, önálló kulturális elképzelésekkel lépnek fel, így indokolt velük a kölcsönös előnyökön alapuló együttműködési feltételek tisztázása.

Az önkormányzat fenntartásában működő intézmények feladatait meghatározó alapító okiratokat az 1-8. sz. melléklet tartalmazza.

1. Közművelődési feladatellátás

Az önkormányzat a közművelődési feladatellátást változatosan és sokrétűen oldja meg. A város olyan sajátosságokkal rendelkezik társadalmi összetételében, intézményi ellátottságában, amelyeket figyelembe kell venni a közművelődési feladatellátás értékelésekor.

Az önkormányzat három közművelődési intézményt tart fenn és működtet, a Diósgyőri Ady Endre Kulturális és Szabadidő Központot, az Ifjúsági és Szabadidő Házat és a Miskolci Rendezvényszervező Irodát.

Ezen kívül jelen vannak a volt szakszervezeti művelődési intézmények, amelyek korábban a jelentős számú nagyipari munkásság kulturális életének szervezésére voltak hivatottak. Az ellátatlan területeken a közművelődési feladatellátás közművelődési megállapodások kötésével teljesül.

Az önkormányzat által kötött közművelődési megállapodások az előterjesztés 9-18. sz. mellékletét képezik.

1.1. Önkormányzati fenntartású közművelődési intézmények

Diósgyőri Ady Endre Kulturális és Szabadidő Központ

Az 1964-ben épült Művelődési Ház a diósgyőri városrész művelődési centruma; terület- és feladatellátó intézmény, megfelel a lakótelepi illetve a városrészi közművelődési intézményi funkciónak. Általános művelődési és közösségi igényeket kiszolgálva a kisgyermekkorától a felnőtteken át, a nyugdíjas korosztályig közhasznú alapszolgáltatást biztosít. Részt vesz a lakótelepi funkción kívül a város nagyrendezvényeinek, fesztiváljainak szervezésében.

Kiemelt nagyrendezvényei: Diósgyőri Várfesztivál, Borsodi Fonó Nemzetközi Folklórfesztivál, Határon túli Színházak Fesztiválja.

1998. júniusától kiemelt feladata a Diósgyőri Vár üzemeltetése, amely új kihívás elé állította az intézmény munkatársait. Eredményességüket mutatja, hogy a várlátogatók száma 37 ezerről 70 ezer főre növekedett.

2003. júniusában a Diósgyőri Várfürdő üzemeltetésére kapott megbízást.

A Vasgyári Községi Ház 2001-től a művelődési ház telephelyeként működik, a városrész közművelődési ellátását hivatott megoldani. A Községi ház, gazdag ipari és kulturális hagyományokkal bíró városrészben áll, amelynek megőrzését és kulturális fejlesztését az önkormányzat célul tűzte ki.
(Lásd: 1. sz. melléklet: Intézményi Alapító Okirat)

Ifjúsági és Szabadidő Ház

Az Ifjúsági és Szabadidő Ház terület- és feladatellátó intézmény. Kedvező elhelyezkedéséből adódóan nemcsak a környező városrészek és a belváros területén végez kultúra- és értékközvetítő munkát, speciális tevékenységei, szolgáltatásai érdeklődést váltanak ki az egész város területén. Alaptevékenységük a gyermek és ifjúsági korosztály művelődési, szabadidős és kulturális tevékenységét elősegítő programok szervezése.

Kiemelt nagyrendezvényei: Diósgyőri Várjátékok; Nemzetközi Dixieland Fesztivál; Zene Fényfesztivál; Nemzetközi Formációs Táncfesztivál.

Az intézmény több művészeti csoportja ismert és elismert külföldön is: Ködmön Formációs Táncegyüttes, Majorette Együttes.

Erős oldaluk a közösségépítés, a mozgásművészet területén kifejtett tevékenységük. Az intézmény támogatja a civil társadalom kibontakozását, közéleti teret biztosít a város lakóinak, eredményesen segíti a mindennapi kultúra fejlesztését, a szűkebb és tágabb régió értékeinek gyarapítását, megismerését.

(Lásd: 2. sz. melléklet: Intézményi Alapító Okirat)

Miskolci Rendezvényszervező Iroda

Az intézmény nem klasszikus közművelődési intézmény, irodaként működik vegyes profillal. Szakmai, tartalmi tevékenységrendszerében magában foglalja az állami és városi ünnepek szervezését. Működési területe a teljes város. Speciális funkciójából adódóan tevékenységi köréből hiányoznak a hagyományos közművelődési formák.

(Lásd: 3. sz. melléklet: Intézményi Alapító Okirat)

Az intézmények tárgyi, technikai, infrastrukturális, személyi adottságai:

Az elmúlt évek igénybevétele után az épületek korszerűtlenné váltak (fűtési rendszer, nyílászárók, vízvezetékrendszer, ...) így a jelenlegi állapotban nehézséget okoz az igényes rendezvények megtartása. Az épületek külső megjelenése nem felel meg a mai esztétikai elvárásoknak, teljes körű külső és belső felújítást igényelnek.

A technikai feltételek az elmúlt évek Közművelődési Érdekeltségnövelő Pályázatának eredményeképpen biztosítottak.

A személyi feltételek megfelelőek, a szakmai munkatársak rendelkeznek az előírt szakképzettséggel, iskolai végzettséggel.

Miskolc város 2000-től folyamatosan részt vesz a kulturális szakemberek szervezett továbbképzésében. A közművelődési, közgyűjteményi intézmények alkalmazottai – mintegy 100 fő – részesülnek a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által biztosított pénzügyi támogatásból.

1.2. Területi Művelődési Intézmények Egyesülete (TEMI) miskolci intézményei, egyesületei

A volt szakszervezeti (szakmaközi, ágazati) munkahelyi művelődési intézmények, közgyűjtemények zárt pályázatban részesülhetnek működési támogatásban a TEMI és a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma között létrejövő megállapodás szerint, összköltségük 30-70 %-áig.

Bartók Béla Művelődési Ház

Egyesület, a Vasas Szakszervezet és magánszemélyek alapították 1998-ban. A 65 éve művelődési házként működő épületben színházterem, szakköri szobák, könyvtár és irodák találhatóak, melyeket bérbe adnak. Civil szervezeteket, amatőr csoportokat befogadó intézmény. Saját bevétele minimális. Rendezvényeket ritkán szervez. Könyvtára heti 3 alkalommal üzemel. A művelődési háznak nincs szakmai igazgatója. (Az elnök társadalmi munkákban látja el munkáltatói, menedzseri feladatait). Fejlesztése tulajdonosi akadályokba ütközik.

Vasutasok Vörösmarty Mihály Művelődési Háza

Jogelődje az 1891-ben alapított Vasúti Olvasó és Önképző Kör. A peremkerületi, Martin-kertvároshoz közeli intézmény épülete 45 éves. Fenntartója az amatőr vasutas fúvószenekarnak. Könyvtára heti egy alkalommal tart nyitva. Az intézmény közösség-szervezésben aktív, városrészi közművelődési feladatokat is ellát.

Bányász Klub Könyvtár

Lyukóbányán 2003-ban megszűnt, Perecesen tervezik további működésüket (könyvtár, fúvószenekar) megalapozni. Részönkormányzati – (Perces) TEMI együttműködésben képzelhető el további működésük, amelynek előkészítése folyamatban van.

TEMI Rónai Művelődési Központja

55 éve van jelen folyamatosan (átalakulásokkal) a miskolci, kistérségi, s korábban a megyei közművelődésben. Művészeti csoportokat tart fenn (Avas Néptánc Együttes, Sajó Népi zenekar, Forrás Kamarakórus, Kelet Irodalmi Alkotócsoport) és menedzsel. Balett és néptánciskolát működtet, felsőfokú szakmai tanfolyamokat, továbbképzéseket szervez, könyvkiadói tevékenységet folytat. Az önkormányzat által biztosított épületben Nyugdíjas Klubot, könyvtárat működtet. Színháztermi fórumokat, előadásokat szervez. Támogatja, ösztönzi a megyeszékhely általános és középiskoláinak művészeti tevékenységét, gálaműsorok, szalagavatók helyszíne. A Területi Művelődési Intézmények Egyesülete valamint a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által biztosított támogatásból és jelentős saját bevételből működik. Bérelt ingatlanban, korszerűtlen épületben végzi közművelődési munkáját.

1.3. Közművelődési megállapodás keretében működő intézmények, egyesületek

Városrészi feladatellátás:

- Görömbölyi Kulturális Egyesület (2000)
- Bartók Béla Művelődési Ház Egyesület (2002)
- Vasutasok Vörösmarty Mihály Művelődési Háza (2002)
- Rónai Művelődési Központ (2002)
- Tapolcaiak Kulturális és Sportbaráti Köre a Gyerekekért (2003)
- Szirmai Baráti Egyesület (2004)
- Martin-kertvárosi Egyesület (2004)
- Szlovák Kisebbségi Önkormányzat, Bükkszentlászló (2004)

Konkrét feladat kiemelt támogatása:

- Fügedi Márta Népművészeti Egyesület (2003)
- Filharmónia Kelet-Magyarország Kht. (2003)

A városnak még mindig vannak olyan területei, ahol nem megoldott a közművelődési feladatellátás (Avas, Pereces, Hejőcsaba), ezért tervezi az önkormányzat, hogy a jövőben újabb közművelődési megállapodásokat köt a városrészek ellátására az ott működő civil szervezetekkel.

2. Közgyűjtemények

2.1. Miskolci Városi Könyvtár

Miskolc város nyilvános könyvtári feladatait az 1963-ban létrehozott Miskolci Városi Könyvtár és fiókkönyvtár-hálózata látja el az egész város területén. A fiókkönyvtár-hálózat ma 9 kölcsönzőhelyen szolgálja az olvasókat.

A fiókkönyvtárak az adott városrészekben közművelődési színtérként is funkcionálnak, különféle korosztályú és érdeklődési körű emberek számára szerveznek kulturális rendezvényeket, illetve helyet biztosítanak ilyen eseményeknek.

Folyamatosan bővül a Miskolci Városi Könyvtár és fiókkönyvtár-hálózatának számítógépes ellátottsága, ezzel együtt a szolgáltatások köre is. Mindezek a naprakészebb könyvtári munkát segítik.

A Miskolci Városi Könyvtár (fiókkönyvtár hálózatával) tételesen megfelel a törvényi alapkövetelményeknek:

- mindenki által használható és megközelíthető,
- könyvtári szakembert alkalmaz,
- rendelkezik kizárólagosan könyvtári szolgáltatások céljaira alkalmas helyiséggel,
- rendszeresen, a felhasználók többsége számára megfelelő időpontban tart nyitva,
- helyben nyújtott alapszolgáltatásai ingyenesek,

- statisztikai adatokat szolgáltat,
- rendelkezik a fenntartó által kiadott alapító okirattal, szervezeti és működési szabályzattal,
- fő céljait a „Küldetési nyilatkozatban” közzétette,
- gyűjteményét folyamatosan fejleszti, feltárja, megőrzi, gondozza és rendelkezésre bocsátja,
- tájékoztat a könyvtár és a nyilvános könyvtári rendszer dokumentumairól és szolgáltatásairól,
- biztosítja más könyvtárak állományának és szolgáltatásainak elérését,
- részt vesz a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében.

A Miskolci Városi Könyvtár a nyilvános könyvtárak alapkövetelményein túl eleget tesz a települési könyvtár kritériumának:

- gyűjteményét és szolgáltatásait a helyi igényeknek megfelelően alakítja,
- közhasznú információs szolgáltatást nyújt,
- helyismereti információkat és dokumentumokat gyűjt,
- szabadpolcos állománnyal rendelkezik.

(Lásd: 4. sz. melléklet: Intézményi Alapító Okirat)

2.2. Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum

Az 1967-ben alapított Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum a vizuális kultúra központja, tevékenysége országosan és nemzetközileg is elismert.

A város legkiterjedtebb hálózattal rendelkező, sokoldalú művészeti-közgyűjteményi intézménye.

Meghatározó rendezvénye a Miskolci Grafikai Biennálé, amely négy évtizedes múltjával a magyar képzőművészeti élet legrégebbi és egyik legrangosabb kétévenkénti tárlata.

Miskolci Galéria intézményei

Feledy-ház

Feledy Gyula Kossuth-díjas grafikusművésznek, aki évtizedek óta él és alkot Miskolcon, 1998-tól van önálló kiállítóterme a Feledy-házban.

Petró-ház

Szalay Lajosnak a XX. századi rajzművészet kiemelkedő, világhírű egyéniségének 1992 óta van állandó tárlata Miskolcon, az ún. Petró-házban.

Rákóczi-ház

Időszakos kiállítások színtere, tetőterében 2000 októberében került felavatásra a Miskolc városához sok szállal kötődő Kondor Béla művészete előtt tisztelgő emlékhely.

Színháztörténeti és Színészmúzeum

1996 őszén nyitotta meg kapuit az egyetlen, vidéken található Színháztörténeti és Színészmúzeum. Az állandó kiállítást a rendezők időszakos tárlatokkal színesítik.

Alkotóház

Miskolci Nyári Képzőművészeti Szabadiskola

A Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum sokszínű kiállításai mellett, nagy hangsúlyt fektet a tehetséggondozásra. A több mint nyolcvan éves képzőművészeti múltra visszatekintő művésztelep Alkotóházában – a professzionális alkotók fogadása mellett – kiemelt hangsúlyt helyez a tehetséges fiatalok szervezett formában történő képzésére.

(Lásd: 5. sz. melléklet: Intézményi Alapító Okirat)

3. Művészeti intézmények

3.1. Miskolci Nemzeti Színház

A város legrégebbi művészeti intézménye. A miskolci polgárok áldozatkészsége, valamint néhány főúr nagylelkű adománya révén 1823. augusztus 24-én felavatták az ország első magyar nyelvű kőszínházát.

Az elmúlt közel két évszázadban több, kisebb nagyobb átalakítást élt meg a Miskolci Nemzeti Színház. A legnagyobb méretű rekonstrukció az 1990-es évek közepén zajlott az intézménynél. Mára Közép-Európa egyik legkorszerűbb művészeti komplexumává vált 5 játszóhellyel (Nagyszínház, Kamaraszínház, Játékszín, Nyári Színház, Csarnok).

Nagy felelősséget ró a városra – az intézmény működési költségének biztosítása mellett – a szakmai színvonal megőrzéséhez szükséges pénzügyi háttér megteremtése. A kulturális összköltségek jelentős részét kapja a színház, de még így is az országos átlag alatt marad.

Az egyedi adottsággal rendelkező, különféle műfajú produkciókat bemutató színház a közönség számára vonzó, ezt jelzi a magas nézőszám. A Miskolci Nemzeti Színház az elsődleges helyszíne a 2001-ben kezdődött „Bartók + ...” Miskolci Nemzetközi Operafesztivál eseményeinek.

A nyitottságot és az új utak keresését jól szimbolizálja az első vidéki szinkronstúdió létrehozása, a 2004-ben első alkalommal megrendezett színháztechnikai konferencia és kiállítás.

A Miskolci Nemzeti Színház a város kulturális életének stratégiai pillére. Emellett az intézmény a régió és Miskolc társadalmi közéletének is kiemelten fontos színtere (konferenciák, ünnepi – évfordulós megemlékezések, kiállítások, művészeti aukciók, estélyek, stb.)

(Lásd: 6. sz. melléklet: Intézményi Alapító Okirat)

3.2. Miskolci Csodamalom Bábszínház

A város 1992-ben hivatásos művészeti intézményként alapította meg a Miskolci Csodamalom Bábszínházat. Eddigi tevékenységüket színvonalas gyermek, izgalmas, újszerű felnőtt előadások sora jelzi. Az előadásszámok növekedésével nemcsak Miskolc, hanem a megye, illetve az észak-magyarországi régió is megismerkedhetett repertoárjukkal.

Rendhagyó tevékenységeik:

Báb-szó-ház (kézműves, dramatikus foglalkozások)
 Fejlesztő terápia sérült és fogyatékkal élő fiataloknak
 Nyári bábos napközi

Az iskolai oktatás, nevelés területén segíthet a báb abban, hogy ne csupán értelmi, akarati síkon, de érzelmileg is tevékenyen befogadott tudást, felelősen alakítható világképet alapozhasson meg a gyermekben.

(Lásd: 7.sz. melléklet: Intézményi Alapító Okirat)

3.3. Miskolci Szimfonikus Zenekar

A Miskolci Szimfonikus Zenekar 1963-ban alakult, 4 évtizede áll a miskolci zenekedvelő közönség szolgálatában.

Az együttes dinamikusan fejlődő koncertzenekar, amely a magyar zenei életben jelentős szerepet játszik. Repertoárja a barokk zenétől a kortárs művekig terjed. A zenekarnak 84 zeneművészeti főiskolát végzett tagja van és évente mintegy 70-80 hangversenyt ad.

Koncertszervezés, rendezvények:

Az évadonkénti 25-30 miskolci felnőtt koncertnek, amelyet a Szezonbérlet, Népszerűbérlet valamint Mesterbérlet keretén belül adnak, mintegy 15 ezer fő hallgatója van. A zenekar ezen kívül átlagban 30 ifjúsági koncertet ad Miskolcon és a megye több településén.

Szabadtéri koncertek, Nemzetközi Operagálák, Újévi koncertek egészítik ki a zenei kínálatot. Az együttes állandó vendége Magyarország és a főváros legnagyobb hangversenytermeinek a Magyar Rádió és Televízió gyakran közvetíti hangversenyeit.

Miskolc város zenei élete összetett művészeti terület, ennek a Miskolci Szimfonikus Zenekar jelentős intézménye. A zenekar jól együttműködik a város más művészeti intézményeivel. Az elhelyezésük megoldottnak tekinthető, bár néhány tekintetben már problémák mutatkoznak: nincs helyiség a vendégművészek elhelyezésére, kevés és szűkös az irodai tér, a raktártér.

(Lásd: 8. sz. melléklet: Intézményi Alapító Okirat)

4. Megyei és egyéb fenntartású intézmények

Közművelődési intézmény

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Idegenforgalmi és Közművelődési Intézet

Közgyűjtemények

Múzeumok

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Herman Ottó Múzeum,
(elődje a Borsod-Miskolci Múzeum)
A Herman Ottó Múzeum Képtára
A múzeum rendelkezik a legjelentősebb magyarországi képzőművészeti gyűjteménnyel, amelynek szerves része a város tulajdonát képező Petrógyűjtemény. Az intézmény tudományos, kutatói, múzeológiai tevékenységével stratégiai intézmény a városon belül.
A Herman Ottó Múzeum Papszer-i kiállítási épülete
Állandó kiállításain jelentős várostörténeti anyag látható: „Miskolci évszázadok”, „Mit ránk hagytak a századok”
- Magyar Orthodox Egyházi Múzeum
- Diósgyőri Papírgyár Rt. Papíripari Múzeuma
- Központi Kohászati Múzeum
- Diósgyőri Vár múzeumi kiállításai
- helytörténeti kezdeményezések (pl. Postatörténeti kiállítás).

Könyvtárak

Nyilvános települési könyvtárak:

- II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár
- Miskolci Bartók Béla Művelődési Ház Egyesület Könyvtára

Egyéb nyilvános könyvtár:

- Miskolci Egyetem Könyvtár Levéltár Múzeum- felsőoktatási könyvtár

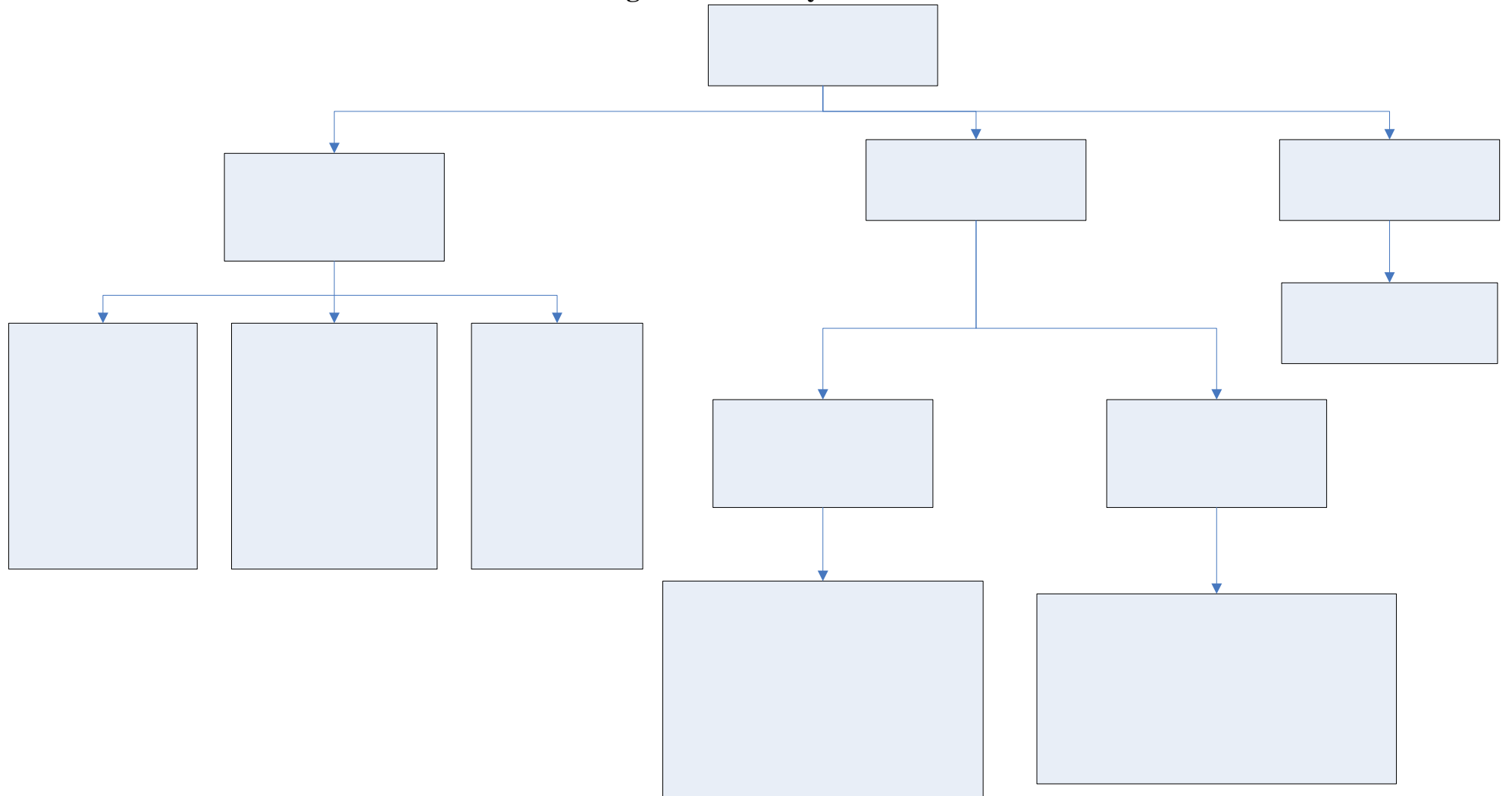
Nem nyilvános:

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Herman Ottó Múzeum – szakkönyvtár
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár – szakkönyvtár
- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház Központi Orvosi Könyvtár – szakkönyvtár
- Miskolci Borsod Volán Személyszállítási Rt. Könyvtára – munkahelyi könyvtár
- Közép- és általános iskolai könyvtárak

Levéltár

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltár

A kulturális ágazat intézményrendszere

Önkormányzati fenntartású
intézmények
(Önkormányzati tulajdonú)

5. A Művészeti élet területei

5.1. Zeneművészet

A város zenei élete két fontos pillérre támaszkodik, megtalálható a zenei képzés teljes vertikuma, valamint a több évtizede működő zenei előadó művészeti intézmények.

Örvendetes, hogy a magas színvonalú zenei képzésnek köszönhetően, Miskolc zenei életében a hivatásos zenei együttesek mellett szép számmal működnek nem hivatásos zenei együttesek is.

Zeneoktatási intézmények:

- Egressy Béni Zeneiskola
- Erkel Ferenc Zeneiskola
- Fazekas úti Általános Iskola és Zeneiskola
- Bartók Béla Zeneművészeti Szakközépiskola
- Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Intézete

Hivatásos előadó művészeti intézmények:

- Miskolc Szimfonikus Zenekar
- Miskolci Nemzeti Színház zenei együttese

Nem hivatásos művészeti együttesek:

- Reményi Ede Kamarazenekar
- Bartók Béla Zeneművészeti Intézet Szimfonikus Zenekara
- Anima Vonósnégyes
- Telemann Trió
- Palota Quintett
- Walzer-Szalonzeneke
- Bartók Kórus
- Hassler Kórus
- Forrás Kamarakórus
- Miskolc Dixieland Band
- Miskolci Ütősök
- Esztenás Zenekar
- Sajó Népi Zenekar
- Borókás együttes
- Bányász Fúvószenekar
- MÁV Fúvószenekar
- Egyházi kórusok
- Alap- és középfokú oktatási-nevelési intézmények kórusai, zenekarai

Zenei fesztiválok, kórustalálkozók

- „Bartók+...” Miskolci Nemzetközi Operafesztivál
- Miskolci Nemzetközi Kamarakórus Fesztivál
- Klazz Fesztivál

- Kaláka Nemzetközi Folkfesztivál
- Nemzetközi Dixieland Fesztivál
- Egyházi Kórusok Találkozója
- Rocklegendák fesztiválja

Koncerthelyszínek

- Miskolci Nemzeti Színház
- Miskolci Nemzeti Színház Nyári Színháza
- Bartók terem (Zenepalota)
- Diósgyőri Vár
- Rónai Művelődési Központ
- ITC székház nagyterme
- MAB nagyterme
- Városháza díszterme
- Templomok (Selyemréti, Mindszenti, Minorita, Avasi, Ortodox, Jezsuita, Zsinagóga)

Zeneoktatás

A zeneiskolák elhelyezése megoldott, azonban az épületek állapota nem kielégítő. A zenepalota a közép- és felsőfok otthona, mindenképpen bővíteni szükséges, hogy mindkét intézmény számára rendelkezésre álljanak a megfelelő szakmai és közösségi terek.

A főiskola és a szakközépiskola társbérlete nem működik kiegyensúlyozottan, a tulajdonosi és kezelői funkció szétválása nem jelentett előrelépést. Az Egyetem által kezdeményezett bővítés és felújítás folyamatban van.

Hangversenyrendezők

A hangversenyrendezők közül a **Filharmónia Kelet-Magyarország Kht.** rendelkezik a legnagyobb hagyományokkal. A sok évtizedes gyakorlat, a megszerzett tapasztalat, a hangversenybérlet adatai fölötti kizárólagos rendelkezés erős piaci pozíciót biztosít számára. Összességében inkább lebonyolító szervezetként, semmint művészeti agentúraként funkcionál. Hatóköre teljes Kelet-Magyarországra kiterjed.

A **Miskolci Szimfonikus Zenekar** hangversenyrendezőként jelentős tevékenységet folytat. Bérletsorozatokat, egyedi hangversenyeket egyaránt szervez. Nem rendelkezik azonban a jegy- és bérletárusításhoz szükséges tárgyi és személyi feltételekkel (jegypénztár, személyzet, infrastruktúra), és a rendszeres hangversenybérlet névsorával illetve laccímével, ezért továbbra is korrekt üzleti alapon álló kapcsolatra van szükség a Filharmóniával.

A **Miskolci Egyetem Zeneművészeti Intézete** rendszeresen szervez koncerteket (Egyetemi bérlet), ezek- főleg a főiskola zenekarára épülő koncertek, közönsége az egyetemi hallgatók közül szerveződik.

A kamaraegyüttesek saját koncertjeiket szervezik, színesítik a kínálatot. A zeneoktatási intézmények tanári és növendékhangversenyeinek közönsége bizonyos értelemben belterjes, de ezek az alkalmak is sok emberhez juttatják el a zene élményét, ezért jelentőségüket nem szabad alábecsülni. Megjelentek nem miskolci székhelyű koncertszervezők is, a piac nyitottsága miatt jelenlétükkel mindig számolni kell.

Miskolci Operafesztivál Kht. - „Bartók + ...” Miskolci Nemzetközi Operafesztivál

A Miskolci Operafesztivál Kht. 2000-ben alakult, az évenként rendezendő „Bartók + ...” Miskolci Nemzetközi Operafesztivál megszervezésére és lebonyolítására. Az operafesztivál azzal a gondolattal született meg, hogy Miskolcot és a térséget bekapcsolja a világ kulturális vérkeringésébe, a zeneművészet fellegvárává, a Bartók életmű egyedülálló bemutató helyszínévé váljon a város.

A Miskolci Operafesztivál Kht. céljai:

- a fesztivál folytonosságának, értékeinek és kialakult nemzetközi tekintélyének megtartása,
- többségében kelet-európai produkciók és művészek szerződtetése,
- közös előadások létrehozása a visegrádi négyekkel, más kelet-európai országokkal és hazai színházakkal, amelyeket a továbbiakban is repertoáron lehet tartani.

A város kulturális életének újrapozicionálásában, az értékteremtésben fontos az a tény, hogy 2004-ben a „Bartók + ...” Miskolci Nemzetközi Operafesztivál tagja lett az Európai Fesztiválszövetségnek és a Magyar Művészeti Fesztiválok Szövetségének.

5.2. Miskolc képzőművészete

Miskolc képzőművészete a XX. század második felében egyrészt a hagyományokra építve, másrészt azokkal szemben, azokat megújítva a művészeti ágak között jelentős átalakuláson ment keresztül. A nagybányai hagyományokra épülő festészeti törekvéseket új, más szemléletű, társadalmi problémák felé nyitottabb, nyelvezetében kísérletező, az európai iskolákhoz közelítő tendenciák váltják fel.

Értékteremtő kezdeményezések az előző évtizedekben:

- a műtermes lakások építtetése a Miskolcra telepedő művészek számára;
- a Művészeti Alapon és a Magyar Képző,- és Iparművészek Szövetségén keresztül, érdekérvényesítő háló kialakítása;
- máig élő, visszatérő kiállítások elindítása (Országos Képzőművészeti Kiállítás, majd utódja a Téli Tárlat, Országos Grafikai Biennálé, Rajzok c. sorozat, melyből a Salgótarjáni Rajz Biennálé nőtte ki magát, az egrri Akvarell Biennálé kezdeményezése);

- külföldi kapcsolatok kialakítása (Kassa, Katowice, Vologda, Tampere, Aschaffenburg);
- a helyi művészek érdeme a Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum intézménye (1967) és a Miskolci Képtár (1973) létrehozásának szorgalmazása;
- a Herman Ottó Múzeum és a Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum gyűjteményei fejlesztésének segítése;
- színesíti a város képzőművészeti életét a Mission ART Galéria kiállításával, gyűjteményével, műtárgy- és műalkotás forgalmazásával.

Helyzetkép az ezredfordulón:

- A Magyar Képzőművészek- és Iparművészek Szövetségének Észak-magyarországi Területi Csoportja évek óta nem működik.
- Miskolc képzőművészeti életében meghatározó a nem itt letelepedő, de Miskolcra sok szállal kötődő, kiállításokra, alkotóházi munkára visszatérő művészek jelenléte, értékközvetítő munkája. A magyar képzőművészeti élet jelentős alkotóinak jó része már megfordult városunkban, alkotásaik gyűjteményeinket gazdagítják.
- Az idősebb alkotók fájdalmas elvesztése nyomán a műtermes lakások utódlásának jogi és gazdasági kérdése megkerülhetetlen.

5.3. Táncművészet

A táncművészet műfaji sokszínűsége jellemző Miskolcra, hiszen mind a néptánc, mind a társastánc területén több évtizede működő csoportok vannak a városban.

A társastánc népszerűsítésében és ismertségében fontos szerepet játszik a Formációs Táncfesztivál, mint a város kiemelt rendezvénye, illetve a Ködmön Formációs Táncgyűttes hazai és nemzetközi szereplései. A közel három évtizedes rendezvénynek, valamint a táncgyűttes felmenő rendszerű utánpótlás nevelésének jelentős a szerepe a műfaj sikerében.

Miskolc több alap- és középfokú oktatási intézményében ugyancsak nagy hagyománya van a táncoktatásnak.

Fellendülést és számszerűségében növekedést hozott a néptánc, a társastánc, a modern táncok területén az alapfokú művészeti iskolák, valamint a magán tánciskolák megjelenése a városban.

5.4. Népművészet

Miskolcra, mint kereskedővárosra a különböző népművészeti vonulatok befogadása jellemző. A népi kultúrák találkozóhelye volt, vonatkozik ez a szellemi és tárgyi kultúrára egyaránt.

Több, mint 50 éve működő néptánc együttesek (Avas, Szinvavölgyi) és 25 éve fennálló népdalkör (Görömböly) van a városban.

Az 1970-es évektől országszerte fellendülő népművészeti mozgalom látványos eredményeket hozott Miskolcon is. A hejőcsabai Gárdonyi Művelődési Ház lett a népművészet otthona. Az intézmény parkjában útjára indult a Borsodi Fonó elnevezésű folklórfesztivál, napjainkban a Diósgyőri Vár ad otthont a rendezvénynek. A tárgyi népművészeti hagyományok ápolásában, átörökítésében, gondozásában és terjesztésében fontos szerepe van a Fügedi Márta Népművészeti Egyesületnek (mesterség-bemutatók, népművészeti vásárok).

Az Egyesület – együttműködve a Mandorla Közművelődési Egyesülettel – 2004. nyarán vette birtokba a Diósgyőri Kézműves Alkotóházat. A részben önkormányzati támogatással, részben pályázati forrásból, valamint az egyesületek tagjainak munkája révén felújított Alkotóházban intenzív szakmai munka folyik.

5.5. Irodalom, könyvkiadás

A város irodalmi életét sokan fémjelzik. Elsősorban irodalmi csoportosulások, kötetek, rendezvények köré szerveződnek (Kelet Alkotócsoporthoz, Máger Ágnes Irodalmi Szalonja, Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kara, József Attila Kör rendezvényei, Irodalomtörténeti Társaság Megyei Szervezete, stb.)

A Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének Miskolcon öt tagja van: Fecske Csaba, Glonczy Ernő, Papp Lajos, Serfőző Simon, Vass Tibor.

Az Írószövetség Észak-magyarországi Területi Csoportjának titkára: Serfőző Simon, a vezetőség tagjai: Fecske Csaba, Vass Tibor.

Az irodalmi élet figyelemmel kísérésében és katalizálásában fontos szerepe van az Új Holnap c. művészeti, irodalmi és társadalmi folyóiratnak. Az *Új Holnap* közvetlen előzménye a *Holnap* című havilap volt, de az elődöket tekintve, messzebb kell visszamenni az időben, egészen a *Napjainkig* (1962), sőt a *Széphalomig* (1955). Gulyás Mihály nevéhez köthető a *Napjaink* aranykora. Erős volt a lap közéleti blokkja, jelentős és izgalmas publicisztikák, irodalmi igényű riportok jelentek meg, gazdagodott a képzőművészeti rovat: Feledy Gyula idevonzotta a képzőművészet jeles mestereit. A Gulyás Mihályt Papp Lajos követte, majd évtizedek múltán született meg a *Holnap*, Serfőző Simon főszerkesztésében. Serfőzőt három év után a csaknem teljesen ismeretlen fiatal, Jenei László követte. 1995. szeptemberében jelent meg Kabdebó Lóránt főszerkesztő irányításával az *Új Holnap*, mely ennek lapnak közvetlen előzménye. Kabdebót 2000-ben Ficsku Pál követte a főszerkesztői székben. A lapot 2001-től Dobrik István művészettörténész, a Miskolci Galéria igazgatója jegyzi főszerkesztőként. Az *Új Holnap* művészeti, irodalmi, társadalmi folyóirat a Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum és a Szépmesterségek Alapítvány kiadásában, negyedévente jelenik meg Miskolcon.

Az utóbbi évtizedben megnőtt a helyi kiadók szerepvállalása és egyben felelőssége is ezen a területen (Felső-Magyarország Kiadó, Bíbor Kiadó, könyvtárak).

Fontos megemlíteni a Borsod Abaúj Zemplén Megyei Levéltárral való együttműködést, hiszen számos helytörténeti kiadvány a városi szakmai műhelyekkel közösen valósult meg.

5.6. Filmművészet

A városban az utóbbi években sorra felépült bevásárlóközpontok magukkal hozták a multiplex mozik megjelenését. Ez – az ország más városaihoz hasonlóan – Miskolcon is átmeneti válsághelyzetet okozott. Az addig működő két mozit, négy teremmel – a multiplexek mellett – nem lehetett rentábilisan üzemeltetni.

Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlésének döntése értelmében ma a CINE-MIS Kht. két vetítőhelyet (művészmozi vagy art-kino és kamaraterem) üzemeltet. Mindkét terem alapvetően kulturális értékeket előtérbe helyező és színvonalas szórakoztatást biztosító helye lett a városnak. Az igényes filmművészeti alkotásokból álló program egyre népszerűbb a lakosság, elsősorban a fiatalok körében.

Kiemelt rendezvénye: a Miskolci Filmszemle és a most első alkalommal megrendezett Fiatal Filmesek Nemzetközi Fesztiválja.

A CINE-MIS Kht. jó és folyamatos kapcsolatot tart fenn a város oktatási intézményeivel, ifjúsági előadásokat szerveznek a tananyaghoz kapcsolódó filmekből. Filmklubokat működtetnek különböző érdeklődési körű nézők számára. Fontos feladatuknak tekintik az európai és ezen belül a magyar filmművészet értékeinek minél szélesebb körben történő megismertetését.

6. Kultúráközvetítést segítő egyéb szervezetek

6.1. Tudományos élet intézményei

A tudományos élet két fontos intézménye a Miskolci Egyetem és a Magyar Tudományos Akadémia Miskolci Területi Bizottsága. Az Egyetem napjainkban a hazai tudományos kutatás és fejlesztés fontos bázisa. Szakemberei jelentős feladatot vállaltak és vállalnak a térség gazdasági-társadalmi felemelkedéséhez nélkülözhetetlen új termelési kultúrák és szervezeti keretek megteremtésében. Az utóbbi időszakban egyre több, kölcsönös előnyökön alapuló együttműködés jött létre a város és az egyetem között.

A Magyar Tudományos Akadémia a tudományos élet fokozatos fejlesztése, kiterjesztése és segítése érdekében 1961-től területi bizottságokat hozott létre. A Miskolci Területi Bizottság (1979) működési területe Észak-Magyarország három megyéje, Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megyékre terjed ki. A Magyar Akadémiai Bizottság a három megye tudományos közösségét fogja össze és szorosan együttműködik a területi bizottságokkal. Az országban elsőként itt jött létre a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia első vidéki, miskolci területi csoportja.

A MAB Észak-Magyarország tudományos közössége számára biztosítja a tudományos közélet kereteit: konferenciákat, szimpóziumokat, szemináriumokat, vitaüléseket, találkozókat, tanácskozásokat rendez. A Bizottság elősegíti „A tudomány támogatásáért Észak-Magyarországon” Alapítvány működését, székházában helyet ad más szervezetek, egyesületek tudományos, gazdasági rendezvényeinek.

6.2. Egyházak

Miskolcon valamennyi történelmi egyház gyülekezetei és templomai megtalálhatóak, mellettük számos kisebb-nagyobb egyház is jelen van a városban.

A történelmi egyházak közül kiemelkedően vesz részt a helyi kulturális életben a Református Egyházközség Nyilas Misi Háza és Lévy József Közművelődési Egyesülete. A Miskolci Orthodox Múzeumért Alapítvány működteti az Orthodox Múzeumot, amely az idegenforgalom kedvelt helyszíne lett.

A Magyar Történelmi Egyházak templomai (Minorita, Szent Anna, Jezsuita, Mindszenti, Szent István, Tapolcai, Selyemréti, Avasi, Kossuth utcai és a Deszkatemplom) kedvelt „közösségi tér” művészeti produkciók bemutatására.

6.3. Civil szervezetek

A civil szervezetek számos területen működnek, egyre meghatározóbbak, részt vesznek a kultúra közvetítésében, az ifjúság szabadidejének hasznos eltöltésében éppúgy, mint ahogy a sport és művészeti élet számos területén és hoznak elismerést a városnak.

A különböző társadalmi rétegek és csoportok érdekeit érvényesítő-, képviselő-, egyesületek, körök, alapítványok speciális törekvéseik mellett mindjobban erősítik a városban élők lokálpatriotizmusát.

A művészeti, hagyományőrző területet felölelő civil szervezetek sok esetben igen magas színvonalú tevékenységükkel, rendezvényeikkel jól kiegészítik a város kulturális kínálatát (többek között a Miskolci Bartók kórus, a Miskolci Útós Együttes, a Mandorla Közművelődési Egyesület, a Pécsi Sándor Guruló Színház, a Bükkalja Táncszínház Alapítvány, a Szépműves Bt., Fügedi Márta Népművészeti Egyesület stb).

6.4. Kulturális vállalkozások

Az önkormányzati fenntartású intézmények mellett nem elhanyagolhatóak azok a vállalkozások, amelyek különböző rendezvények szervezésével a kulturális piac szolgáltatói. Jelenlétükkel, mint versenytársakkal, illetve potenciális partnerekkel számolni kell. Tevékenységük elsősorban for-profit, nagy volumenű road-show-ok, multinacionális cégek vevőtalákozói, céges ünnepek tervezésére és lebonyolítására koncentrálódik.

6.5. Miskolci Városi Vadaspark

A környezettudatos nevelés, a környezeti kultúra népszerűsítése területén meghatározó az a közművelődési tevékenység (zoo-napközi, tanösvények, egyedi akciók) amelyet a Vadaspark célul tűzött ki, és magas szakmai színvonalon megvalósít.

A kulturális intézményekkel kialakított kapcsolata jól példázza a különböző területek közötti együttműködést.

6.6. Média

Miskolc város kommunikációjának megvalósításához használt médiumok (kereskedelmi rádiók, helyi- és körzeti televízió, megyei napilap...) szinte teljes köre kedvező közzétételi feltételeket biztosít a város és környékén élők, az itt működő vállalkozások, vagy az e területet célpiacnak tekintő hirdető, reklámozók, támogatók számára.

A város képviselőtestülete 2003. decemberében hagyta jóvá a Miskolci Kommunikációs Kht. megalapítását, melynek elődje a Miskolci Városi Televízió Kht. volt.

A Miskolci Kommunikációs Kht. fő tevékenysége a közszolgálati műsorgyártás- és sugárzás, a Miskolc Televízió működtetése.

A Kht. új feladatai közé tartozik 2004-től a lapkiadói tevékenység, nevezetesen:

- A Miskolci Műsor c. havi programajánló füzet
- A Miskolci Tükör c. negyedéves lap
- A MINAP c. miskolci közéleti hetilap megjelentetése.

2004-től ugyancsak a Kht. működteti a város honlapját is.

7. A kulturális terület finanszírozási rendszere

A települési önkormányzatok feladat- és hatáskörét a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény szabályozza, amely a kötelezően ellátandó feladatok közé sorolja a kulturális terület támogatását. Az 1997. évi CXL. törvény szintén az önkormányzat feladatai közé sorolja a közművelődési tevékenységek támogatását.

A város önkormányzata ezt a feladatát az alábbiak szerint látja el:

a.) fenntartja és működteti intézményhálózatát

Művészeti intézmények:

Miskolci Szimfonikus Zenekar
Miskolci Nemzeti Színház
Miskolci Csodamalom Bábszínház

Közművelődési intézmények:

Diósgyőri Ady Endre Kulturális és Szabadidő Központ
Ifjúsági és Szabadidő Ház
Miskolci Rendezvényszervező Iroda

Közgyűjtemények:

Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum
Miskolci Városi Könyvtár

Az Önkormányzat a költségvetésben emellett külön tervezi azokat a legfontosabb feladatokat, eseményeket, rendezvényeket, amelyeket évente támogat:

b.) mecénálja (anyagilag támogatja) az intézményeken belüli, illetve az intézményeken kívüli, a város egészének érdekét szolgáló kulturális-művészeti tevékenységeket.

Kiemelt rendezvények támogatása:

- Miskolci Grafikai Biennálé
- Kaláka Nemzetközi Folkfesztivál
- Nemzetközi Dixieland Fesztivál
- Nemzetközi Formációs Táncfesztivál
- Diósgyőri Várfesztivál
- „Bartók+ ...” Nemzetközi Operafesztivál

Közművelődési megállapodások:

Városrészi:

A Görömbölyi Kulturális Egyesülettel
A Szirmai Baráti Egyesülettel
A Martin-kertvárosi Egyesülettel
A Tapolcaiak Kulturális, Sportbaráti Köre a Gyermekekért Egyesülettel
A Szlovák Kisebbségi Önkormányzattal
Bartók Béla Művelődési Ház Egyesülettel
Vasutasok Vörösmarty Mihály Művelődési Házával
TEMI Rónai Művelődési Központjával

Konkrét feladat kiemelt támogatása:

Fügedi Márta Népművészeti Egyesület
Filharmónia Kelet-magyarország Kht.

Az önkormányzat által alapított kulturális Kht.-k:

- A CINE-MIS Kht.
- A Miskolci Operafesztivál Kht.
- A Miskolci Kommunikációs Kht.

Mecénás alap

Rendezvények, kiadványok, öntevékeny zenei együttesek, közösségek és civil szervezetek támogatása.

Egyéb támogatások:

- a város ünnepeinek megrendezésére,
- helytörténeti kiadványok megjelentetésére,
- az Miskolci Orthodox Múzeum működéséhez,
- az „Új Holnap” c. irodalmi közéleti lap megjelentetéséhez,
- a város képzőművészeti gyűjteményének gyarapításához,
- a „Miskolci nyár” (négy nyelvű) műsorfüzet kiadásához,
- az évenként adódó, aktuális kulturális rendezvényekhez és évfordulókhoz
- „Tapolcai Nyár” rendezvénysorozathoz.

A város a költségvetésében a 2003-as évtől önrészt biztosít a kulturális pályázatokhoz, segítve ezzel az önkormányzat és a kulturális intézmények pályázati tevékenységét.

Az önkormányzat a kulturális ágazat számára kiírt pályázatokon rendszeresen és eredményesen vesz részt, ezzel is többletforráshoz juttatva a szakterületet.

Összegezve: 2004-ben a város költségvetésében a kulturális ágazat finanszírozása: 1.834.447 eFt.

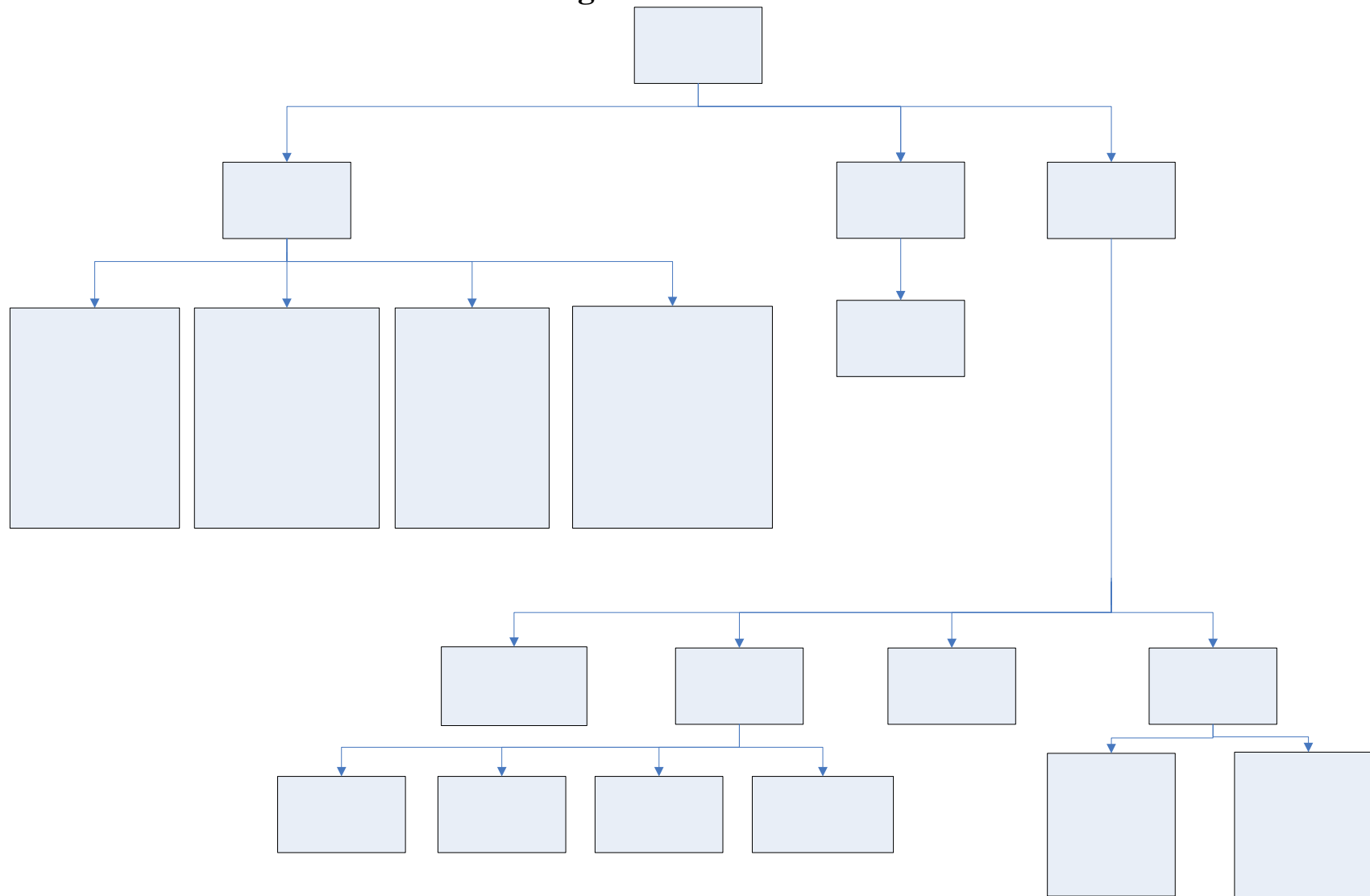
c.) Díjak, művészeti és tudományos ösztöndíjak, tehetségápolás

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának többször módosított 51/1995. (IX.29.) sz. rendelete szól a **kitüntető címek és díjak** adományozásáról. A rendeletben foglaltak alapján minden évben, május 11.-én, Miskolc város napján lehetőség van azon személyek, közösségek munkájának elismerésére, akik tevékenységükkel kimagasló érdemeket szereztek a város fejlődésében, jó hírnevének terjesztésében, kapcsolatainak ápolásában vagy az egyetemes emberi értékek gyarapításában.

A közgyűlés évente 18-féle kitüntető címet és díjat adományoz, összességében 32 személynek, illetve közösségnek.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a városban folyó és a várost érintő alkotómunka ösztönzésére, a várost gazdagító művészeti, tudományos értékek létrehozására 62/1997.(XI.1.)sz. rendeletet alkotott a **művészeti és tudományos ösztöndíjak** alapításáról. Az ösztöndíjakat 1998-ban ítélte oda első alkalommal a közgyűlés a művészetek és a tudományok terén értékteremtő alkotások megvalósításának támogatására. Az elmúlt évek során értékes pályázatok születtek, bizonyítva, hogy sok tehetséges alkotó ember él Miskolcon. A város az ösztöndíjak révén is segíti a hasznos ötleteket, kezdeményezéseket, a pályázók kötődését Miskolchoz.

A kulturális ágazat finanszírozási rendszere

Fenntart és
működtet

III. Miskolc város kulturális életének Swot-analízise

Erősségek:

- Értékes helyi kulturális hagyományok, rendezvények, fesztiválok
- Kulturális emlékhelyek a városban: Lillafüred, Diósgyőri Vár, belváros és történelmi Avas, Miskolctapolca.
- Többszektorú kulturális intézményrendszer
- Önkormányzati, állami költségvetési garancia a működéshez
- Jogszabályi háttérrel biztosított helyi kulturális rendelet
- Szakmailag jól felkészült munkatársak
- Aktív, sokszínű hazai, külföldi kapcsolatrendszer
- Erősödő civil szféra
- A teljesítmény elismerésére – helyi díjak
- Fiatal tehetségek támogatása – művészeti, tudományos ösztöndíj

Gyengeségek:

- Nem megfelelő PR, marketing tevékenység
- A belváros rendezetlensége a kulturális turizmus szempontjából
- Közművelődési intézmények rossz műszaki állapota
- Finanszírozási nehézségek a tartalmi munka vonatkozásában
- Merev struktúra
- Kulturális szakemberek hiányos nyelvtudása
- A leszakadó rétegek kiesnek a kulturális fogyasztók közül
- Közművelődési közösségi színterek nélküli városrészek
- A kulturális fogyasztást befolyásoló negatív hatások (munkanélküliség hátrányos régió, előítélet ... stb.)

Lehetőségek:

- Jól megszervezett PR és marketing tevékenységgel a helyi értékek hangsúlyozása
- Imázsváltás
- A belváros rehabilitációja
- A kulturális célkitűzések tudatos megvalósítása
- Egyedi, helyi rendezvények létrehozása
- Pályázati lehetőségek jobb kihasználása, Európai Unió források
- Közművelődési intézmények korszerűsítése
- A vállalkozási szféra bevonása a kulturális terület finanszírozásába
- Szakembergárda nyelvi képzésének elősegítése
- Kulturális turizmusban rejlő lehetőségek jobb kihasználása

Veszélyek:

- Tovább folytatódik a kulturális színterek eltolódása az intézmények felől az otthonok falai közé
- Nem sikerül Miskolc kitörési kísérlete
- A belváros rehabilitációja késik
- A globalizáció negatív hatásai a kulturális kínálatra
- Nagyrendezvények, fesztiválok látogatottsága csökken: verseny, elszívó hatás.
- A kultúra állami finanszírozásának csökkenése
- Az elavult intézmények korszerűsítésének elmaradása
- Civil szféra erősödésének megtorpanása
- Értelmiségiek, fiatalok elvándorlása
- Kedvezőtlen gazdasági folyamatok

IV. Stratégiai célkitűzések

A bevezető helyzetelemzés és a kulturális terület áttekintése után levonható az a következtetés, hogy a kulturális stratégia készítésének a célja a város kulturális életének újrapozicionálása és menedzselése.

A város kulturális életéhez való viszonyulásban és felelősségben a törvényi előírások a jogszabályi kereteket adják meg (a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény és a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény), amely a választott testületnek és hivatalának a feladatok hangsúlyozásában nyújt segítséget. A feladatok és célkitűzések meghatározása a helyi kulturális politika és a kulturális szakemberek feladata.

A cél: a válságkezelésből áttérni a fejlesztésre, a kor követelményeinek megfelelő intézményrendszer kialakítására, egy értékalapú, értékelvű támogatási rendszer, mecenatúra kialakítására. Az új rendszer létrehozása nem nélkülözheti a társadalmi jelenlétet és kontrollt.

A kulturális stratégia egyik legfontosabb feladata a szakmai szempontok és a fenntartói kötelezettségből eredő támogatási rendszer meghatározása.

Mára a város helyzete alapvetően és gyökeresen megváltozott.

Az új társadalmi-gazdasági helyzetből adódó szemléletváltás jelenthet garanciát arra, hogy a város elinduljon egy új úton, amelynek a végén Miskolc „a kultúra városa” lehet. A kultúra teremtheti meg azt a presztizst a városnak és polgárainak, amit az elmúlt években elveszített és segíthet visszaszerezni hitét, önbecsülését.

El kell fogadnunk, hogy:

- a kultúra közösséget és várost formáló, építő erő;
- „a kultúrába való beruházás hosszútávon nagyobb profitot hoz, mint bármely anyagi, gazdasági beruházás”;
- a kultúrába való befektetés nem jár közvetlen haszonnal, eredménye távlatokban mérhető;

Fő célkitűzések

- **Magyarságot és európaiságot megtestesítő értékek létrehozása.**
- **A város sajátos tárgyi, szellemi értékeinek megőrzése.**
- **Az országos jelentőségű kulturális emlékhelyek – Lillafüred, Diósgyőri Vár, Miskolc belváros és a Történelmi avas, Miskolctapolca – gondozása.**
- **Esélyegyenlőség biztosítása.**
- **Tudatos imázsformálás: Miskolc „A négy évszak városa”.**
- **A kulturális turizmus számára érdekes attrakciók, komplex termékek létrehozása.**

- **Másutt még meg nem honosított, csak ránk jellemző projektek kidolgozása.**
- **Tudatos kulturális marketing, PR tevékenység.**
- **Kulturális szolgáltatások minőségének növelése.**
- **Közművelődési infrastruktúra fejlesztése.**
- **A civil társadalom számára a kultúra területén a szükséges anyagi és intézményi feltételek megteremtése.**
- **Testvérvárosi kapcsolatok szerepének növelése, a partnerség, a regionalitás erősítése a kulturális diplomácia elmélyítésével.**
- **Prioritások alkalmazása a támogatásoknál.**

Mindezeket figyelembe véve a város önkormányzata az alábbi feladatokat tűzi ki, amelyeket a stratégia elfogadása után külön ütemtervben rögzít.

1. Stratégiai célkitűzésekből adódó feladatok

1.1. Imázsváltás, kulturális marketing, PR

- Tudatos munkával törekedni kell a Miskolcra kialakult kép megváltoztatására és tervszerű, következetes marketing munkával végrehajtani az **imázsváltást**.
 - „Miskolc a kultúra városa”
 - „Miskolc a négy évszak városa”
 - „Miskolc a zene városa”.
- **A kultúra, az idegenforgalom, a marketing** szakterületek összekapcsolásával az új Kulturális és Vendégforgalmi Osztály működése révén érvényesíteni kell a szakterületek komplexitását.
- Átgondolást igényel a meglévő fesztiválok, nagyrendezvények minőségi megújítása, élvezzenek prioritást a csak **a városra jellemző kulturális rendezvények, fesztiválok**.
- Ki kell dolgozni a **kulturális turizmus** idejének meghosszabbítására lehetőségeket, biztosító projekteket.

- Meg kell szervezni a **„Miskolci Nyár”** rendezvénysorozat országos marketing kampányát.
- Meg kell oldani a városban a kultúraközvetítő intézmények **korszerű, egységes hirdetési rendszerét**.
- A kiadványok **egységes arculatának** megteremtése, a „Miskolc városháza arculatépítési program” alapján.

1.2. A város értékeinek feltárása, megismertetése, közzététele

- Törekedni kell a város történetének, szellemi **kulturális értékeinek megismertetésére**, a lokálpatriotizmus, az identitástudat növelésére.
- A város **helytörténeti kiadványait** a könyvtárakban mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni, további művek megjelentetését támogatni kell.
- **Pályázati kiírásokkal** támogatni kell a város és környéke értékeit bemutató tanulmányok készítését, gondoskodni kell azok nyilvánosságáról.
- Törekedni kell a jelentős **kulturális emlékhelyek** (Lillafüred, Diósgyőri Vár, Miskolc belváros és a Történelmi avas, Miskolctapolca) népszerűsítésére.

1.3. Kulturális intézmények, rendezvények környezete, infrastrukturális feltételeinek korszerűsítése

- A város által fenntartott közművelődési és közgyűjteményi intézmények műszaki állapotát fel kell mérni. A gazdasági lehetőségeknek megfelelően be kell ütemezni a **felújítások** elkezdését, figyelembe véve azt, hogy ezek szolgálják a többcélú hasznosítást.
- A közművelődési, és a közgyűjteményi intézményekben meg kell oldani a **minőségbiztosítás** bevezetését.
- Különös figyelmet kell fordítani az **épített környezetre**, s ezen a téren együtt kell működni a város arculatát meghatározó szakemberekkel.

1.4. A kulturális terület finanszírozásának biztosítása

- A kulturális intézmények működésének **pénzügyi garanciáit** meg kell teremteni. Ösztönözni kell az intézményeket pályázati, szponzori, bevételeik növelésére.
- Továbbra is **kiemelten támogatni** kell a sikeres nemzetközi fesztiválokat, nagyrendezvényeket.
- A lakosság, a civil szervezetek kulturális kezdeményezéseinek megvalósításához, a művészeti alkotások létrehozásához – a pályázati rendszer, a **mecénás alap megreformálásával** – biztosítani kell a támogatásokat.

1.5. A kultúráközvetítés korszerűsítése

- Miskolcon feltétlenül meg kell őrizni a kultúráközvetítés **sokszektorúságát**.
- A város kulturális szempontból ellátatlan területein meg kell oldani a **könyvtári szolgáltatás, a közösségi közművelődési színtér** biztosítását.
- **Szociológiai felmérést** kell végezni a város lakóinak művelődési szokásairól.
- A **Multifunkcionális Kulturális Központ** 2006-ban történő átadása kapcsán újra kell gondolni az intézmények közötti feladatelosztást.
- Törekedni kell a **Diósgyőri Várnál** a közművelődési és a kulturális örökségvédelmi feladatok összehangolására, a hatékonyabb működtetés kialakítására.

1.6. Közösségi kulturális kezdeményezések támogatása

- **Színteret** kell biztosítani a művelődésre, a társas életre szerveződő közösségeknek, a civil szervezeteknek.
- Felül kell vizsgálni a városban, az elmúlt években kötött **Közművelődési Megállapodásokat**, és a tapasztalatok alapján eldönteni, hogy megoldást jelentenek-e a városrészek közművelődési ellátására.

1.7. Esélyegyenlőség megteremtése

- A **fogyatékkal élők** számára meg kell teremteni a kulturális szolgáltatások igénybevételének feltételeit.
- Biztosítani kell, hogy a **hátrányos helyzetű rétegek** ne kerüljenek ki a „kultúra fogyasztói” közül.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a kulturális kínálat összeállításánál a **gyermek és ifjúsági korosztályra**, ahol a cél a értékalapú művelődési szokások kialakítása valamint az előregedő társadalom problémájából adódóan az **idős korú lakosságra**.
- Biztosítani kell a városban élő **kisebbségek** kultúrájának megismerését, ápolását, népszerűsítését, támogatni kell a kisebbségi kulturális törekvéseket.

1.8. Kistérségi, és regionális szemlélet érvényesítése

- Miskolc város **regionális szerepkörét** erősítendő, az elkövetkező években szorosabb együttműködésre kell törekedni:
 - a visegrádi négyek partnervárosaival (Kassa, Ostrava, Katowice)
 - a meglévő testvérvárosokkal (Aschaffenburg, Cleveland, Tampere, Kassa)
 - a Kárpátok-Eurorégió szervezeteivel
- A **kulturális diplomácia** elmélyítésével erősíteni kell a testvérvárosi kapcsolatokat.
- Az **Európai Unió** kiemelt szerepet biztosít a régióknak és a kistérségeknek. Miskolc a Miskolci kistérség, és az Észak-Magyarországi Régió kulturális központja. Ezt a szerepét a jövőben is meg kell őrizni. A városnak olyan kulturális értékei vannak, amelynek kisugárzó hatása érvényesül a térségben.
- Kiemelt figyelmet kell fordítani a **megyei jogú városokkal** való kapcsolattartásra.

2. A stratégiai célkitűzések, feladatok megvalósítása

Az 1994. évi LXIII. Törvénnyel módosított, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8.§.(1) bekezdése alapján **„A települési önkormányzat feladata... a közösségi tér biztosítása; közművelődési, tudományos, művészeti tevékenység, sport támogatása...”**

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat-, és hatásköréről szóló 1991. évi XX. Törvény 108.§. /1/. Bekezdése alapján: **„A helyi önkormányzat a felnőtt lakosságnak, az ifjúságnak és a nemzetiségeknek általános, nyilvános könyvtári szolgáltatást köteles biztosítani.”**

A város kulturális életének szervezéséhez a jogszabályok a törvényi kereteket adják, az **önkormányzat felelőssége**, hogyan él a jogosítványával, miként látja el feladatait.

Az önkormányzat ennek érdekében az új feladatok ellátására - a hivatal átszervezésével - létrehozta a **Kulturális és Vendégforgalmi Osztályt**, amelynek célja a stratégiában rögzített feladatok megvalósítása, amely csak a **kultúra, az idegenforgalom és a marketing** szakterületek komplex kezelésével valósíthatók meg.

2.1. Imázsváltás, kulturális marketing, PR

Pozitív irányba kell megváltoztatni a város országos és nemzetközi imázsát, a városról méltatlanul kialakult negatív közképet. A kultúra az egyik lehetséges eszköz, az idegenforgalom mellett, a kettő együtt, egymást segítve, a gazdaság húzóágazatává válhat.

A kulturális marketingmunka célja a potenciális közönség érdeklődésének felkeltése, annak elérése, hogy egy kulturális esemény kedvéért Miskolcra utazzon a látogató, itt töltsse el szabadidejét. Ezt a szolgáltatást a hatékony értékesítési rendszeren keresztül, kedvező áron, maradéktalanul kiszolgálva kapja, elégedetten távozzon, és jó hírét vigye a városnak, – ezzel is segítve a város jobb megítélését – majd, térjen vissza.

Ennek érdekében **tudatosan tervezett kulturális marketing munkára és PR tevékenységre van szükség.**

A PR (Public Relations) a kultúraközvetítőknek **a közönséggel való kapcsolattartását jelenti**, de sokkal tágabb értelemben, mint a régi reklám-propaganda tevékenység. Ide soroljuk a **tájékoztatást, a közönség kapcsolatokat**, ebbe a körbe tartozik a közönség, a média, az üzleti partnerek.

A kommunikációban fontos a **partnerség, az együttműködés**, mert közösek a célok.

- A város újrapozicionálását követően ki kell jelölni a fő prioritásokat, ezeket a kulturális marketing segítségével kell megvalósítani. Ennek érdekében minőségi fejlesztés szükséges az olyan kulturális rendezvények fesztiválok esetében, amelyek **csak Miskolcra jellemzőek**, pl. „Bartók+ ...” Miskolci Nemzetközi Operafesztivál, Nemzetközi Formációs Táncfesztivál, Kocsonyafesztivál, Zene-Fény Fesztivál, Grafikai Biennálé.

A fesztiválok szervezésénél törekedni kell arra, hogy a rendezvények a város több pontján valósuljanak meg, a városrészekben is érződjön a fesztiválhangulat.

- A nemzetközi kapcsolatokban élni kell azokkal a lehetőségekkel, hogy a **zene kultúra, a zeneoktatás** az elmúlt évtizedekben magas szintre emelkedett a városban (Miskolci Szimfonikus Zenekar, Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Intézete, kóruskultúra).
- A szakembereknek ki kell dolgozni olyan projekteket, amelyek alkalmasak a **kulturális turizmus** időszakának meghosszabbítására. Cél, hogy pár év múlva Miskolc a „Négy évszak városa” legyen. Minden évszakhhoz kötődjön olyan esemény, amely vonzza a turistákat.
- Folytatni kell az idegenforgalmi látványosságok, kulturális emlékhelyek, kedvelt nyári rendezvényhelyszínek, (Lillafüred, Diósgyőri Vár, Miskolc belváros és a Történelmi avas, Miskolctapolca) népszerűsítését.
- Az **idegenforgalomban egyre meghatározóbb a kulturális és a fesztiválturizmus**. Az Operafesztivál, a Kalácska Folkfesztivál a Dixieland Fesztivál – egyéb szolgáltatásokkal összekötve –, utazási irodákkal együttműködve, komplex csomagként értékesíthetőek.
- A kultúraközvetítő intézményeknek **törekedni kell az ízlésformálásra**, tevékenységeit a közönség visszajelzésére kell építeni.
- Figyelembe kell venni a **piac térhódítását** a kultúra szférájában is. A piacon azt kell eladni, amire kereslet van, vagy a **kereslet megteremthető**. A kultúraközvetítők szerepe a kereslet megteremtésében nagyon fontos, szükséges a pozitív befolyásolás.
Arra kell törekedni, hogy ne csak a tömegigény sematikus kielégítése történjen meg, hanem a latens (szunnyadó) **érdeklődés felkeltése az értékes kultúra iránt**.
- Miskolcon a kultúra ahhoz járulhat hozzá a saját eszközeivel, hogy az önbizalmát vesztett város, és lakói büszkén vállalhassák „Miskolciságukat”.
- Ki kell használni azt a lehetőséget, hogy a kulturális javak kreatív jellegűek, és képesek önmagukban is igényfelkeltésre. Meg kell találni azokat a **célcsoportokat**, akik **befogadóvá válhatnak**.
- Miskolc területén a marketing mindhárom szintjén vannak tennivalóink.
 - **Reagáló marketing:** a közönség igényének felismerése és kielégítése, rendezvények, fesztiválok szervezése, civil szervezetek közösségi kulturális törekvése.
 - **Előrejelző marketing:** szunnyadó szükségletek, motivációk felismerése, kielégítése: gyermek, ifjúsági korosztály szabadidő eltöltési szokásainak orientációja, a művelődés iránti igény felkeltése: ifjúsági hangversenyek szervezése, a bábszínházi előadások, olvasási kultúra fejlesztése, értékes kultúra alkotásainak bemutatása (színház, múzeumok).

- **Igényteremtő marketing:** olyan valódi újdonság, ami még senkinek nem jutott eszébe; olyan rendezvények szervezése, ami Miskolcra jellemző, máshol nem található, vagy egyedi.
- A kultúraközvetítők akkor járnak el helyesen, ha **döntenek a célpiacról és kijelölik azokat a szegumentumokat**, amelyekkel megkülönböztetetten foglalkoznak, és erre **koncentrálják erőforrásaikat**.
- Össze kell hangolni a város, a kultúraközvetítők, a vállalkozói szféra és a civil szervezetek érdekeit.
- A város kulturális rangjának megfelelő, **egységes, külső és belső kommunikációt** kell kialakítani. Mindent meg kell tenni a lokálpatriotizmus ápolása, az identitástudat fejlesztése érdekében.
- Feltétlenül **javítani kell** a jövőben a kulturális kommunikáció elemei közül **a reklámtevékenységet**.
- A város kulturális életéről, a rendezvényekről, a kultúra lehetőségeiről **rendszeres tájékoztatást**, megfelelő információkat **kell adni** a potenciális közönségnek a helyi és az országos sajtóban egyaránt, a Miskolci Kommunikációs Kht. közreműködésével. Ehhez szükséges az országos **sajtókapcsolatok** fejlesztése.
- **Megfelelő tájékoztatás és tájékozódás érdekében** meg kell oldani a városban a **kultúraközvetítő intézmények hirdetési, információs rendszerét, egységes megjelenését**, amely szervesen illeszkedik a belváros arculatához.
- A Miskolcon, Miskolcra **megjelenő kiadványokat egységes arculattal kell megjelentetni** a most készülő „Miskolc városháza arculatépítési program” alapján.
- Meg kell oldani a **központi jegyértékesítést** (internetes jegyrendelés, rendezvényszervezők hálózatba kötése, budapesti és a vidéki nagyvárosok rendezvényeire jegyértékesítés).

2.2. A város értékeinek feltárása, megismertetése, közzététele

- **Közös felelősség megőrizni mindazt a szellemi, tárgyi kulturális értéket, kincset, amit az előző nemzedékek alkottak, teremtettek a városban.** Törekedni kell arra, hogy a diákok a helyi tanterv keretében ismerjék meg a város értékeit, a történetét, híres szülöttjeit, a műemlékeket, erősítve ezzel is a lokálpatriotizmus érzését.

- Gazdag és egyedi történeti anyagával fontos kutatóhelyek a **Lévay József Muzeális Könyvtár, a Miskolci Egyetem Selmeci Műemlékkönyvtára és a Merman Ottó Múzeum Papszer-i állandó kiállításai**. A térítésmentes helybeni használatot, az állományhoz az internetes hozzáférést a továbbiakban is biztosítani kell a kutatómunka számára.
- Tovább kell folytatni a helytörténeti kiadványok megjelentetését **és a könyvtárak, könyvesboltok segítségével mindenki számára hozzáférhetővé tenni azokat. Pályázati kiírásokkal kell ösztönözni a város értékeit bemutató dolgozatok készítését, helytörténeti vetélkedők szervezését.**
- Nagyobb mértékben kell építeni a város kezdeményezéseit segítő egyesületek tevékenységére:
 - Miskolci Városszépítő Egyesület tevékenységére.
 - Itthon Miskolcon Egyesület,
 - Összefogás Miskolcért Egyesület,
 - Új Miskolcért Egyesület.
- Meg kell oldani a város intézményei által megjelentetett helyi kiadványok, könyvek, képeslapok, városi ajándéktárgyak értékesítésének lehetőségét.

2.3. Kulturális intézmények, rendezvények környezete, infrastrukturális feltételeinek korszerűsítése

- A városban a művészeti intézmények az elmúlt években felújításra kerültek, a következő évek feladata a **közművelődési és közgyűjteményi intézmények** felújítása. Fel kell mérni az intézmények műszaki állapotát, és a pénzügyi lehetőségek figyelembe vételével beütemezni a felújításokat.
- **A minőségbiztosítás bevezetésével** meg kell oldani, hogy a közművelődési intézményekbe, és a könyvtárakba látogatókat azonos színvonalú körülmények, és kiszolgálás várja.
- A közművelődési, közgyűjteményi intézményeknek, a közösségi házaknak törekedni kell a **közösségi internet hozzáférési lehetőségek és a telematikai szolgáltatások** biztosítására. A közösségi házakban szükséges korszerűsíteni a berendezéseket, fejleszteni a technikai eszközparkot.
- **Különös figyelmet kell fordítani az épített környezetre.** A kulturális ágazat nem válhat húzóágazattá a belváros rehabilitációja, a Diósgyőri Vár és környékének rekonstrukciója, Miskolctapolca, Lillafüred, a Történelmi Avas fejlesztése nélkül.

2.4. A kulturális terület finanszírozásának biztosítása

Miskolcon a kultúra többszektorú finanszírozásának alapvető feltétele, hogy a város költségvetésében a következő években a kulturális ágazatra fordított összeg aránya megmaradjon, a külső források (Európai Unió), a magántőke (mecenatúra), állami források (pályázatok) részaránya növekedjen.

- Az önkormányzat garantálja saját kulturális intézményeinek **a biztonságos működés feltételeit.**
- A város költségvetésében nyújtson kiemelt támogatást, országos, nemzetközi, és regionális érdeklődést kiváltó **nemzetközi kulturális fesztiválok, nagyrendezvények megrendezéséhez.**
- A civil szervezetek kulturális kezdeményezéseinek, a művészeti alkotómunka támogatására, a pályázati rendszeren alapuló **Mecénás Alapot a továbbiakban is meg kell tartani.** A támogatások odaítélésének rendszerét úgy kell átalakítani, hogy a pályázati pénzek **a stratégiában meghatározott feladatokra** koncentrálódjanak.
- A tartalmi munka, a kultúraközvetítés feltételeinek megteremtéséhez **tovább kell erősíteni az intézményeknek pályázati tevékenységüket,** melyekhez az önkormányzat önrészt biztosíthat.
- **Készüljenek a szponzorok számára városi szinten koncentrált projektek** (Miskolci Nyár, Diósgyőri Vár rendezvényei, Tapolcai Nyár, stb.) a szponzori kör kiszélesítése érdekében.
- Új forrást jelenthetnek a kultúra finanszírozásában az **Európai Unió pályázatok,** ennek sikere érdekében a kulturális szakembereket fel kell készíteni megfelelő színvonalú pályázatok készítésére.
- **Ki kell dolgozni a kulturális intézmények vezetőinek, KHT vezetőknek jutalmazási feltételrendszerét.** Az értékelésnél a szakmai munka mellett figyelembe kell venni, hogy az adott intézménynek milyen a pályázati, szponzori tevékenysége, mennyi többletforrást tudnak az önkormányzati támogatáshoz biztosítani.
- Alapítson az önkormányzat **„Miskolc Város Kultúrájáért” elnevezéssel díjat,** amelyben elismeri azoknak a gazdálkodó szervezeteknek, intézményeknek, magánszemélyeknek, civil szervezeteknek a munkáját, akik vagy amelyek az adott évben jelentősen hozzájárulnak a város kulturális életének, eredményeinek gazdagításához, a kulturális örökség védelméhez. (Lásd: Javaslat az önkormányzat elismerésének alapításáról és adományozásuk szabályairól szóló 51/1955.(IX.29.)sz. rendelet módosítására, valamint az adományozás rendjére c. előterjesztésben.)

2.5. A kultúraközvetítés korszerűsítése

- A kultúraközvetítésben közreműködők számára egységes célként, alapelveként kell kitűzni az **értékteremtés, értékközvetítés és értékőrzés** hármasának megvalósítását. Ezen belül az egyes szakterületek sajátosságaiból adódó speciális feladatok fogalmazhatók meg.
- A közgyűjteményi intézményeknél, a **Miskolci Galériánál** és a **Miskolc Városi Könyvtárnál** a cél, a következő években, hogy a gyűjtemények a lehető legszélesebb körben váljanak ismertté, hasznossá.

Törekedni kell arra, hogy az „**őrző**” **funkció mellett** legalább ilyen fontos legyen a **megismertető, közvetítő funkció**.

- Alkalmazni kell a modern információtechnikai eszközöket, és törekedni kell a többfunkciós, **látogatóbarát szolgáltatások** biztosítására.
- A kultúraközvetítő intézmények a jövőben **váljanak kulturális színterré, működjenek együtt a kulturális élet más szereplőivel**, szolgáltatásaikban, szemléletükben jelenjen meg az együttműködés, **legyen meghatározó a nyitottság**.
- **A közművelődési intézményekre jellemző**, hogy **kiléptek az intézmények falai közül** és aktív szereplőivé váltak a város kulturális életének. Részt vesznek nagyrendezvények, fesztiválok szervezésében, sőt mára már tevékenységük meghatározó elemévé váltak ezek a programok. Vigyázni kell azonban arra, hogy emellett **ne sérüljön az alaptevékenység**, amely a terület és feladatellátásból adódik.
- Támogatni kell, az **integrációra** és **koordinációra** vonatkozó törekvések nyomán, hogy a hagyományos közművelődési intézmények, **egy-egy városrész kulturális központjává váljanak**.
- Nem kívánatos folytatni azt a tendenciát, amikor jól működő intézmény profiljába nem illeszkedő feladatot kap. Javasolható a **Diósgyőri Várfürdő** pályázat útján történő vállalkozásba adása.
- A **Vasgyári Közösségi Házat** a többi közösségi házhoz hasonlóan, a városrészben működő civil szervezetek kezelésébe célszerű átadni.
- A **Diósgyőri Vár** üzemeltetésében a kulturális örökségvédelmi, múzeumi funkciók és a közművelődési feladatok jobb összehangolása szükséges, hogy a vár ne csak rendezvényhelyszín legyen, hanem kiállításával, a város jelentős műemlékeként, múzeumi funkcióinak is megfeleljen.

- **Az Ifjúsági és Szabadidő Ház** feladata a városrészi feladatok mellett, a gyermek és ifjúsági korosztály számára vonzó, tartalmas programokat ajánlani, a szabadidő hasznos eltöltésére alkalmas rendezvényeket szervezni, valamint az idegenforgalom szempontjából frekventált Miskolctapolcán nyári programokat biztosítani.
- Mindkét közművelődési intézmény feladata egyúttal a **kulturális turizmus fellendítésére** alkalmas nemzetközi fesztiválok, nagyrendezvények szervezése.
- A **Miskolci Rendezvényszervező Iroda**, a város társadalmi, politikai ünnepeinek szervezésére hivatott, nem klasszikus művelődési intézmény, ezért javasolt az Ifjúsági és Szabadidő Házhoz integrálni.
- A **volt szakszervezeti házak** a város olyan területein végeznek közművelődési tevékenységet, ahol nincsenek önkormányzati intézmények, ezért működésüket továbbra is szükséges támogatni.
- A tervek szerint 2006-ban – a Béke mozi átépítésével – új **multifunkcionális kulturális intézménnyel gazdagodik a történelmi belváros**. A komplexumban többfunkciós hangversenyterem, mozi, kamaratermek kerülnek kialakításra. Nem csak a zene talál otthonra az épületben, hanem pótolható az a hiány, ami egy kulturált, rendezvényhelyszín iránt mutatkozik a belvárosban. Működtetésére alternatívát kell kidolgozni: közalapítvány, egyesület, vállalkozói tőkebevonás. (A Kht. forma nem javasolt, mert nem eukonform.)
- Továbbra is biztosítani szükséges a **művészeti élet szakmai színtereinek**, a magas színvonalú művészeti alkotómunka feltételeit.
- Az európai mintákat követve és a sokszektorúság elvét erősítve meg kell vizsgálni a **Miskolci Galéria Alkotóházának**, – önkormányzati támogatás mellett – alapítványi formában történő kezelését és működtetését.
- A fiatal művészek műterem-gondjainak enyhítésére, szintén meg kell vizsgálni megüresedő óvodai, vagy iskolai épületekben **kollektív műtermek** kialakításának lehetőségét.
- Támogatni kell a kiemelkedő **művészeti értékek** létrejöttét, megőrzését, közkinccsé tételét. Nagyobb hangsúlyt kell fordítani az **alkotómunka** támogatására, a **tehetséggondozásra**, a fiatal művészek helyi kötődésének erősítésére
- A tömegkultúra térhódításával szemben törekedni kell a **klasszikus, értékes kultúra védelmére**.
- A **Miskolci Nemzeti Színház a város kulturális életének stratégiai pillére**. Miskolc társadalmi közéletének is kiemelt, fontos színtere. Egyedi adottságait (5 játszóhely) új utak keresésére, országos, nemzetközi sikerre számot tartó alkotások létrehozására, sajátosan miskolci produkciók megalkotására kell kiaknázni.

A **Nyári Színház** működése – az eddigi tapasztalatok alapján – nem gazdaságos, ezért kihasználatlan. A művészeti és gazdasági szempontok figyelembe vételével működtetésére alternatívát kell kidolgozni.

- A **Miskolci Csodamalom Bábszínház** egyre szélesebb körű tevékenysége lehetővé teszi, hogy a jövőben gyermekcentrumként funkcionáljon. Folyamatos, sokoldalú művészeti, művelődési lehetőséget biztosít az óvodás és általános iskolás gyerekeknek egész évben. Rendhagyó kezdeményezéseiket (fejlesztő terápia sérült, fogyatékkal élő gyerekeknek, kézműves, dramatikus foglalkozások, nyári bábos napközök) folytatni kell, megőrizve a bábszínházi alaptevékenységet.
- A **Miskolci Szimfonikus Zenekar** dinamikusan fejlődő, **hazai és nemzetközi elismertséget élvez**, működését továbbra is támogatni és biztosítani szükséges. Koncertjeik, hangversenyeik száma a jövőben jelentősen bővíthet a Multifunkcionális Kulturális Központ átadásával.
- Az önkormányzat által alapított **kulturális közhasznú társaságok** a kulturális élet különböző területein működnek.
Az Miskolci Operafesztivál Kht. által szervezett operafesztivál egyik legfontosabb imázsépítő rendezvénye Miskolcnak.
A CINE-MIS Kht. igényes filmválogatásával, filmfesztiváljaival az értékes kultúrát közvetíti. Támogatásuk a város érdeke.
A Kommunikációs Kht. marketing és kommunikációs eszközeivel járuljon hozzá Miskolc pozitív kisugárzásának megteremtéséhez, az írott és elektronikus sajtó orgánumaival tájékoztassa a lakosságot.

Miskolc város önkormányzatának a jövőben is törekednie kell a kulturális értékek megőrzésére, kultúráközvetítő intézményeink támogatására, az európaiságot megtestesítő értékek létrehozására.

2.6. Közösségi kulturális kezdeményezések támogatása

- Miskolc város közéletében egyre inkább jelen vannak és meghatározóak a **civil szervezetek**, továbbra is vállaljanak részt a kultúráközvetítésben, programjaik, munkájuk gazdagítsa a város kulturális életét.
- Az önkormányzat fontos feladata támogatni azt, hogy, a városban minden lakóhelyi településrészen legyen olyan közösségi tér, amely biztosítja a személyes, közösségi részvételt igénylő művelődést, kulturált szabadidő eltöltést.
Támogatni kell a **közösségi, egyesületi keretek között folytatott kulturális tevékenységek** arányának növekedését.

- A város az elmúlt években több **közművelődési megállapodást** kötött közművelődési feladatátadás céljából civil szervezetekkel, egyesületekkel, elsőként a Görömbölyi Kulturális Egyesülettel, amelynek működése példaértékű. Célszerű megvizsgálni a közművelődési megállapodások hatékonyságát. Pozitív tapasztalatok esetén (az eddigi példák ezt mutatják!) tovább kell folytatni a civil szervezetek, egyesületek ilyen módon történő bevonását a kultúráközvetítésbe.
- Az elkövetkező évek legfontosabb feladata: megoldani az **Avasi városrész és Hejőcsaba** kulturális ellátását. Feltétlenül biztosítani kell: közösségi, közművelődési színteret, könyvtári szolgáltatásokat, közösségi internet hozzáférési lehetőséget, telematikai szolgáltatásokat. A megoldás – a csökkenő gyermeklétszám miatt felszabaduló – oktatási-nevelési intézmények kulturális ágazat számára történő átadása, illetve a Gárdonyi Géza Művelődési Ház funkciójának újragondolása lehet.

2.7. Esélyegyenlőség megteremtése

Az esélyegyenlőség biztosítása a **kulturális demokrácia** alapvető feltétele. Biztosítani kell a kultúra értékeihez való hozzáférést, minden korosztály, nemzetiség, társadalmi réteg és a fogyatékkal élők számára. A kulturális esélyegyenlőtlenség sok töről fakad, kiemelt feladat ezek csökkentése, kiegyenlítése.

- Miskolcon több kisebbség él, **meg kell teremteni a feltételét a kisebbségek kultúrájának megismerésére**, népszerűsítésére, ápolására. Támogatni kell a helyi kisebbségi megnyilatkozásokat, ezzel is elősegítendő beilleszkedésüket az adott társadalmi közegbe.
- Programot kell kidolgozni arra vonatkozóan, hogy **a leszakadó rétegek ne kerüljenek ki a kultúra fogyasztói közül**. A társadalom hátrányos helyzetű tagjai a kulturális **szolgáltatásokat kedvezményesen vehessék igénybe**.
- Meg kell teremteni a **kulturális intézmények, közösségi színterek mozgáskorlátozottak általi igénybevehetőségét**, a korlátozott képességűek kulturális szolgáltatásokhoz való hozzáférését.
- **Ütemtervet** kell készíteni arra vonatkozóan hogy, mikorra, milyen költségekkel lehet megközelíthetővé tenni a **mozgáskorlátozottak** számára a kulturális intézményeket.
- Törekedni kell arra, hogy a **gyermekek és a fiatalok minél sokoldalúbban jussanak hozzá a kulturális szolgáltatásokhoz**, különösen azoknál a rétegeknél, ahol a család ennek feltételeit nem tudja megteremteni.
- Külön figyelmet kell fordítani az előregedő társadalom problémájából adódóan az **időskorú lakosság kulturális esélyegyenlőségének megtartására**.

2.8. Kistérségi és regionális szemlélet érvényesítése

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás az elkövetkező években fogja éreztetni hatását. Megnövekszik a kistérségek, a régiók szerepe, **újrarendeződnek a kapcsolatok a Kárpát-medencében.**

A régiók létrejöttét lehetővé tevő decentralizáció elsősorban politikai, államszervezési kérdés, melynek jelentőségét önkormányzati szempontból mindenek előtt az adja, hogy az önkormányzati és a területfejlesztési funkciók közös szervezetrendszerben kerülnek megoldásra.

A csatlakozás kiemelt jelentőséget ad a kistérségi együttműködésnek, az intézményrendszer korszerűsítésének, a források közösségi követelményekkel is szinkronban álló hasznosításának.

- Törekedni kell arra Miskolcnak, mint kulturális intézményekkel jól ellátott, magas színvonalú kulturális tevékenységet folytató városnak, hogy ne csak a Miskolci Kistérség, hanem az Észak-Magyarországi Régió szellemi, kulturális központja is legyen.
- **Az Európai Unióhoz történő csatlakozás előnyeivel feltétlenül élni kell,** ki kell aknázni a kulturális kínálat, a források bővülése által nyújtott lehetőségeket. **Törekedni kell a kulturális területen az együttműködésre a következő években, és bővíteni a kapcsolatokat**
 - a visegrádi négyek partnervárosaival
 - a már korábban meglévő testvérvárosokkal
 - a Kárpátok-Eurorégió meglévő szervezeteivel
- A Miskolc város kulturális stratégiájában meghatározott feladatok alapján erősíteni kell a partnerség elvét, közös kulturális pályázatok benyújtásával, közös rendezvények szervezésével, egymás kultúrájának megismerésével, egymás rendezvényein való bemutatkozással.
- A **globalizáció** hatásában rejlő veszélyekkel szemben ki kell dolgozni azt a megoldást, amely megakadályozza, hogy a kultúra is egyre jobban az üzlet hatása alá kerüljön, és azt, hogy a **nemzeti és a helyi kultúra** sajátosságai háttérbe szoruljanak.

A fenti kérdésekre problémákra meg kell keresni és adni a válaszokat. Mindent meg kell tenni a **helyi és a nemzeti kultúra védelme, ápolása, terjesztése érdekében.**

V. Összegzés

Napjainkban érzékelhető, hogy a társadalmi újrafelosztásban megnövekedett és lényegessé vált a kulturális szféra szerepe. Szerepének változásával együtt jelentősége felértékelődött, hiszen a globalizáció következményeként mindannyiunk felelőssége a jövő generációja számára megőrizni és átadni azokat az értékeket, amelyek meghatározóak identitásunkban - generáló szerepe nagy fontossággal bír - s ezáltal kulturális örökségünket gazdagítja.

A gazdaság és a kulturális szféra kölcsönösen befolyásolja egymást: a kreatív, széles látókörű, a választás szabadságával önállóan élni tudó, „kulturált” munkaerő a gazdasági szektorban is érezteti élénkítő hatását.

A tudásba fektetett beruházás profitot hoz, a megszerzett tudás, ami az egyén tulajdonává válik, pozitív hatással van a társadalom egészére.

A kultúra területén dolgozó szakemberek és a város vezetésének felelőssége, – hogy kihasználva a városban lévő szellemi tőkét, a régmúltban gyökerező hagyományokat, a jelen adta lehetőségeket – a kultúra a városban a szolgáltató szektor húzóágazata legyen.

A kulturális stratégia célját akkor éri el, ha a szakma képviselői – szuverenitásukat megőrizve – párbeszédet folytatnak egymással és a piac szereplőivel.

A stratégia célja ennek segítése.